

119 pašvaldību vietā veidos 42. Kuldīgas novads atgriežas rajona robežās, tajā ietilps arī Alsungas un Skrundas novads. Kā to vērtē iedzīvotāji? → 3. lpp.

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Kurzemnieks

Cena
0,80 eiro

Nr. 48
(11 579)

Otrdiena, 2020. gada 16. jūnijs

Skrundā piemin politiski represētos un atjaunos piemiņas vagonu.

→ 4. lpp.

Adišanas prieks svin svētkus

Sestdien pie Kuldīgas novada muzeja no Ventas pūta brāzmais vējš, bet tas netraucēja rokdarbu kopai Čaupe Pilsētas dārzā nākt laukā ar dzijas kamolu groziem un adīkliem, lai dalītos adišanas priekā.

Kuldīgas novada muzeja rokdarbu kopas Čaupe vadītāja Arita Svenča aicina ne tikai Starptautiskajā adišanas dienā, bet arī turpmāk pievērsties interesantajam, radošajam un pozitīvu gaisotni veicinošajam vaļaspriekam.

Pasaulē Starptautiskajai adišanas dienai ir daudzu gadu vēsture, pirmsākumi meklējami Francijā, bet Kuldīgā tāda notiek astoto reizi. Rokdarbnieces iznāk publikā, dalās pieredzē un mudina nejaušus garāmgājējus pievērsties šim vaļaspriekam. „Mums iepatikās, ka tā varam savā priekā dalīties ar citiem,” teic Čaupes vadītāja Arita Svenča. „Mums ir sagatavoti groziņi, kamoliši, adatas, lai ikvienam, kurš vēlas, adišanā pamācītu pirmos soliņus. Svētkiem esam arī savu

darbu izstādi izveidojuši. Tā varam tūristus piesaistīt un popularizēt mūsdienu lietišķo mākslu. Novadā taču ir tik daudz adītāju! Un tā noteikti nav nekāda vecmāmiņu nodarbe, jo ir ļoti daudz jaunu sieviešu, kurām patīk adīt. Vienīgi žēl, ka šoreiz svētki notiek strādājošajā sestdienā un visi, kas gribēja, nevarēja piedalīties. Arī tūristu pie Ventas mazāk nekā citkārt nedēļas nogalēs. Bet adišanas prieku jau tas nemazina.”

Čaupē aktīvas ir aptuveni 35 rokdarbnieces, bet kopējais skaits esot lielāks. Veltī adītājam taujāt par noskaņojumu – tas bija acīmredzams. „Kas var būt labāks par šo!” skanēja vienbalsīga atbilde. Mazliet skumjāku noti piešķīra tas, ka nesen mūžībā aizgājusi kopas dibinātāja Jolanta Medīņa. Bet tradīcijas ir dzīvas. Nākamgad janvārī Čaupei būs desmitā jubileja.

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

TEHNIKUMA JAUNUMI:

- pussimts jaunu speciālistu;
- konkursā *Vēsture ap mums* Ivetai Asnei 1. vieta Latvijā.

→ 8. lpp.

Pazīsti, atbalsti, sargā! – par zivīm.

→ 6.-7. lpp.

RENDĀ:

- tirkīztilais Lāčkroga ezers;
- iekopta pagasta vizītkarte.

→ 5. lpp.

VULKĀNS ATMIŅĀS.

Pēc neveiksmīgas privatizācijas un ugunsgrēka 2000. gadā darbu zaudēja ap 450 cilvēku.

Atceras Dina Šimpermane un Andrejs Šveisbergs.

„Ne jau nauda tika zaudēta, bet nākotne. Tas ir sāpīgākais.”

→ 9. lpp.

PIEKTDIEN, 19. jūnijā:

- Lai ligošana droša.
- Piedzīvojumi Jāņu naktī.
- Tēvs audzina četrus bērnus.
- Kāpēc var aizdegties automašīna.
- Nesakopti kapi: kurš atbildīgs?

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Vai laimīgās
Maņģenes
govis?Alberts
Dinters

Pirms daudziem gadiem Rumbas pagasta Maņģenes mežā kādā viensētā parādījās gaļas lopi. Pavisam mazi. Kurš to būtu domājis, ka lopiem mežainē nāksies pievērst i j policijas, i j Pārtikas un veterinārā dienesta, i j pašvaldības uzmanību?

Nē, govīs pašas par sevi nebija ļaunas. Tās mierīgi auga un ēda svaigo zāli. Bet cik tad ilgi vienā vietā to darīt? Un govīm radās interese par to, kas notiek aiz pļavas, kurā tām būtu jāuzturas. Vēl jo vairāk tāpēc, ka cilvēks, kurš skaitās saimnieks, liellopus nepavisam nepieskatīja. Sak', ejiet, ēdiet, audziet!

Tā nu govīs pamazām apguva aizvien lielāku teritoriju. Sāka ar netālajām pamestajām mājām, kas gan vasarā, gan ziemā labi kalpoja par patvērumu tad, kad laika apstākļi kļuva slikti. Jau pēcāk govīs sāka doties klejotumos pa tuvējiem mežiem, pa Ventas malu. Teritorija pletās plašumā. Sākotnēji kādi pieci kilometri, tad visi desmit.

**„Visi zaudējumi,
ko radījuši
klaiņojošie
liellopi, no
dzīvnieku
īpašnieka
piedzenami
tiesas ceļā.”**

Ko govīs atklāja? To, ka kaut kur atrodas arī mājas, pie kurām saimnieki iekopuši dārzus. Kā teiktu Mārtiņš Rītiņš: „Kas var būt labāks par šo!” Tā govīs nereti nakts melnumā mēdza šķibīt iekšā visu, kas dārzā atradās. Tās nesaprata, kāpēc cilvēki uz tām dusmojās un bieži vien dzina prom no vietām, kurās auga tik ļoti kārotie gardumi. Govīs jau neko:

atnāca, pabradāja, paēda un pateicībā atstāja labai kaudzes ar mēslojumu. Bet, nē, cilvēki dusmojās! Arī tad, kad nakts melnumā tās ienāca citā pagalmā, lai no zemākajām ābelēm noēstu ābolus ar visiem zariem.

Saimnieku tās redzēja reti. Viņš parādījās tad, kad kāds dusmīgs bija aizbraucis pie viņa un sarājis. Tikai tad cēlās kājās un gāja savus lopus meklēt. Atdzina uz mājām, bet viss sākās no sākuma, jo pļavas, kurās lopiem būtu jāuzturas, tā arī palika neierobežotas. Laimīgajai govju klaiņošanai pa vidu gadījās arī pa nelaimei. Reiz kādai bara govij dzima teļš. Piedzimt piedzima, bet māte mežā nosprāga. Kas ar teļu? To paņēma gādīgi kaimiņi un izaudzēja par kārtīgu liellopu, sniedzot pienācīgu aprūpi un pieskatīšanu.

Tā viss turpinājās gadu gadiem, jo neviena instance tam nepievērsa uzmanību. Jā, pa retam govīs redzēja dīvainus, kustīgus objektus, kuriem kājas bija nevis kā pašām, bet apaļas, ragi – dīvaini plakani un zili. No šiem objektiem laukā rāpās dažādi cilvēki, kuri kaut ko runāja ar saimnieku. Laikam jau par govīm, bet tām jau vienalga. Tās tikai turpināja klīst apkārt un, pašām nezinot, postīt to, ko citi rūpīgi stādījuši, sējuši. Pat veseliem laukiem. Bet nu lai... Jo neviens atbildīgais, lai arī par notiekošo zināja, neko vai nu negribēja, vai nevarēja liellopu īpašniekam izdarīt.

TRĪS PAR VIENU

Rīt 17. jūnijs – Latvijas Republikas okupācijas diena. Kurzemnieks ekspertiem jautā, vai latvieši savu vēsturi spēj novērtēt pienācīgi un vai jaunatne izprot Latvijas ilgo, baiso un grūto ceļu uz neatkarību?

VĒSTURE JĀPĒTA MĒRĶTIECĪGI

1. Maija Kūle, Latvijas Universitātes filozofijas doktore:

– Es domāju, ka valsts līmenī jau izdarīts tas, kas bija jāizdara. Ir rēķināti zaudējumi, kurus mums nodarīja PSRS un uz kuriem Krievija kā tiešā PSRS mantiniece reaģēja pasmejojot, tomēr tas tika izdarīts. Ir pieņemts lēmums par okupāciju*, kurā skaidri noformulēts, ka Latvija tika okupēta vairākas reizes. Sēru dienu mums tiešām ir gana daudz, bet priecīgos svētkus latviešu tauta atrod pati. Tūlīt būs Līgo svētki un Jāņi, kas gada griezumā būs pamatīga svinēšana.

tīga svinēšana.

Ar vēsturi kā ar zinātni nepietiekami ir tas, ka tā balstīta uz pasūtījuma darbiem. Piemēram, tiek izgāzts pieteikums pētījumam par mežabrāļiem, kaut arī tas ir sabiedrības pieprasījums. Jo tas ir okupācijas laiks. Šāda situācija nav pareiza, jo vēstures pētniecībai jābūt ilgtspējīgai. Jādod lielāka iespēja pētīt, uzņemt filmas, tai skaitā dokumentālās, bet šībrīža situācija, kad īstermiņa pasūtījumos viens konkurē ar otru, nav pareiza. Tas rada sekas, kuras izjūt gan žurnālisti, gan sabiedrība kopu-

mā: patiesas informācijas trūkumu.

Jaunatnei jau ir cita izpratne. Tagad viņiem ir iespēja ceļot, būt citās valstīs, un, ja pašu mājās okupācija nav piedzīvota, ja ģimene ar to nav saskārusies un tas netiek stāstīts, tad jauniešu interese vairāk vērsta uz izklaidi: bauda, ceļojumi, interese par grāmatām, kurās aprakstītas receptes. Tur okupācijas būdu stāstiem nav vietas, jo tie nereti ir traģiski. Un ir tāda jaunatnes daļa, kas pat izvairās par to klausīties.

* Šīgada 16. janvārī Saeimas lēmums par Latvijas okupācijas 80. gadskārtu un Otrā pasaules kara vēstures sagrozišanas nepieņemamību

SKOLAS PATRIOTISMU NEIEAUDZINĀS

2. Guntis Zemītis, Latvijas Vēstures institūta vadošais pētnieks:

– Vienmēr, kad esmu runājis par šādām lietām, esmu atcerējies, ka Vašingtonā ir memoriāls, kas veltīts gan Korejas, gan Vjetnamas karā kritušajiem. Uz tā ir vārdi, ka brīvība nav par brīvu. To vienmēr der atcerēties. Mēs, vēsturnieki, ejam uz arhīviem, kur strādājot redzam, kā pēckara gados iznīcinātas veselas ģimenes. Piemēram, trīs brāļi visi bija mežabrāļi, un māsas viņus atbalstīja. Brāļi krīt, māsas tiek izsūtītas. Tādu

stāstu ir daudz, un tas pierāda, ka brīvības cena ir augsta.

Nevaram sagaidīt, ka katrs Latvijas pilsonis ies uz arhīvu un viņam būs šādas zināšanas. Jaunā paaudze vairāk uzsver personisko brīvību. Valsts vai kolektīvā brīvība paliek otrajā plānā. Galvenā ir savējā, lai var brīvi ceļot, teikt, ko domā, un par to nekas nebūs, jo ir demokrātija. Sevišķi jaunieši pret personiskās brīvības ierobežojumu ir ļoti jutīgi, jo, tiklīdz tā tiek ierobežota kaut nedaudz, kaut vai Covid-19 dēļ, tā jūtama pretestība. Valsts brīvība

paliek abstrakta.

Patriotisms vairāk ir ģimenes jautājums. Ne jau tas iedarbosies uz cilvēkiem, ja nosauksim lielos skaitļus, cik cilvēku gājuši bojā. Svarīgi ir to parādīt emocionāli. Padomju laikā par izsūtīšanām nerunāja – baidījās, bet tagad ir īstais laiks to celt gaismā. Mani vienmēr iespaido skats Jelgavā pie vēstures muzeja – tur atrodas saspridzinātais pieminētais Lāčplēsim. No tā palicis tikai torss. Lūk, tā ir brīvības cena, un tā ir ļoti augsta.

NAV PIENĀCĪGI IZVĒRTĒTS

3. Klāvs Sedlenieks, sociālanthropologs, Rīgas Stradiņa universitātes docents:

– Vēsturei vienmēr ir liela politiskā komponente. Tas nozīmē, ka vēstures notikumi vienmēr tiek skatīti caur šīsdienas prizmu. Līdz ar to arī mēs uz pagātni skatāmies ar šīsdienas acīm un ieliekam to tādā kā mūsdienu kontekstā, bet tas nebūt nenozīmē to, ka šādi uz to skatījās cilvēki tajos laikos, kad notikumi risinājās.

Ja runājam par 17. jūniju, mūs-

dienās to interpretē kā viennozīmīgu okupāciju, ka tajā laikā bija skaidrs – tā ir absolūti nevēlama, svešas varas agresija, lai arī mūsdienās tas izskatās dīvaini. Bija pietiekami daudz tādu cilvēku, kuri to uzskatīja par pozitīvu virzienu un pieslējās tiem, kurus mūsdienās saucam par okupācijas varu. Vēl jāņem vērā, ka Ulmaņa politikas laikā preses brīvība bija teju nekāda un tas notika ar tādu kā Ulmani atbalstošu retoriku. Tas piedeva papildu neskaidrību, mēģinot mūsdienās tos notikumus

saprast. Protams, bija cilvēki, kuri to uztvēra ļoti traģiski.

Attiecībā uz to, vai to saprot jaunatne, domāju, ka nevar teikt: labi vai slikti. Tikpat labi viņi izprot un neizprot notikumus 90. gados. Tas ir vēstures mirklis. Un to var attiecināt uz sabiedrību kopumā. Visi šie notikumi patiesībā nav pienācīgi izvērtēti. Mēs runājam par okupāciju un pretošanos tai, bet tas, cik liela deva kolaboracionisma tur bija vismaz sākumā, nav īsti izvērtēts.

Alberts Dinters

FOTOKOMENTĀRS

Vai jau salasīji tējai?

Doras Pļavnieces foto

MANUPRĀT

Vēl par agru?

Ne plānoti, ne gribēti, bet tā iznācis, ka šīs nelielās pārdomas sasaistās ar manu iepriekš izteikto viedokli par vēsturē nozīmīgu notikumu atcerēšanu, kā arī sērošanu. Pirms 20 gadiem sākās savulaik slavenās kokapstrādes rūpnīcas *Vulkāns* norieta epopeja, ko, manuprāt, droši var apzīmēt ar medicīnisku terminu – agonija (kad organisms pēdējiem spēkiem cīnās par eksistenci). Sākumā *Kurzemniekā* bija domāts neliels stāsts rubrikā *Pirms 20 gadiem*. Izrādījās, ka *Vulkāna* gadījums tajā rāmī neiekļaujas. (Lasiet 9. lpp.!) Daudz kuldīdznieku tur bija iesaistīti. Un atkal uzjundīja jautājums, kur likt komatu: „Aizmirst, nevajag atcerēties” vai arī „Aizmirst nevajag, atcerēties”. Tāpēc, ka daži uzrunāti bijušie strādnieki tā īsti nemaz negribēja atmiņās dalīties. Vismaz ne par to laiku pirms 20 gadiem. Par iepriekšējo gan. Varbūt tas ir tikai nieka gadījums Latvijas rūpniecības uzņēmumu neveiksmīgajā vēsturē. Paslaucīts pagultē kā daudzas nepatīkamas lietas. Kā teica kāda pensionāre, kura pati (arī vīrs) darbam *Vulkānā* atdevusi pusi mūža: „Vēl jāpagaida. Negribas ne sērot, ne arī ballēties.”

Daina Tāfelberga

Kurzemnieks

Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore Daiga Bitiniece – 63350567, redakcija@kurzemnieks.lv.
Žurnālisti: Inguna Spuleniece – 63350565, inguna.spuleniece@kurzemnieks.lv;

Daina Tāfelberga – 63350563, daina.tafelberga@gmail.com;
Jolanta Hercenberga – 63350568, jolantah99@gmail.com;
Alberts Dinters – 63350568, alberts.dinters@kurzemnieks.lv;
Lāsma Reimane – 63350568, reimane.lasma@gmail.com;
Inta Jansone – 63324881, inta.jansone@kurzemnieks.lv.
Literārā redaktore Dina Poriņa – 63350568, dina.porina@kurzemnieks.lv.
Maketētājas: Laila Liepiņa – 63350568, laila.liepina@kurzemnieks.lv,
Inese Slūka – 63350563, reklama@kurzemnieks.lv.
Reklāmas nodaļa – 63324881, sludinajumi@kurzemnieks.lv.
Izdevējs – SIA Jaunais kurzemnieks. Reģ. nr. 1400. Iznāk otrdienās un piektdienās. Pārpublicējot atsauce uz Kurzemnieku obligāta. Iespiests SIA Poligrāfijas grupa „Mūkusalā” Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.
Metiens – 2944.

RUNĀ SPECIĀLISTS

Lietotne Apturi Covid – veselībai, ne izsekošanai

Jekaterina Macuka, Datu valsts inspekcijas (DVI) direktore

Kontakta fiksēšanas mobilā lietotne *Apturi Covid*, kas radīta Slimību profilakses un kontroles centra (SPKC) vajadzībām cīņā pret Covid-19, paredzēta tam, lai sadarībā ar iedzīvotājiem ierobežotu slimības izplatību Latvijā. Un tikai. Šeit nav vietas savzvēstības teorijām vai filmu scenārija cienīgiem sižetiem ar spiegu elementu – valdības lēmumu kontrolēt iedzīvotājus.

Ši ir iespēja ikvienam, saglabājot privātumu un jūtoties droši par savu datu aizsardzību, aktīvi iesaistīties cīņā pret pandēmiju, nedarot neko vairāk kā vien lejupeļādējot vēl vienu lietotni līdzās daudzajām, kas viedtālrunī jau ir.

DVI sniedza atbalstu lietotnes izstrādē un arī turpmāk uzraudzīs to, lai tiktu ievērotas personas tiesības uz privātumu, vienlaikus dodot iespēju atbildīgajām iestādēm aizsargāt sabiedrības veselību kopumā. Lietotni lejupeļādēt, autorizēties un aktīvi izmantot ir katra cilvēka brīva griba un iniciatīva. Personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus nosaka SPKC, un tās mērķis ir epidemioloģiskā drošība sabiedrības veselības aizsardzībai pret Covid-19, tai skaitā ātrāka saslimšanas gadījumu atklāšana un piesardzības pasākumi. Lietotājam sniedzot pēc iespējas precīzāku informāciju, SPKC varēs operatīvi atbalstīt, informēt par riskiem, pastāstīt, kur vērsties pēc palīdzības vai veikt testu, lai būtu drošs par savu veselību.

Tomēr cilvēku vēlme pārliecināties par sensitīvo datu drošību ir pilnībā saprotama un pat

apsveicama, jo tas liecina, ka mēs kā sabiedrība esam kļuvuši pietiekami izglītoti, lai izturētos atbildīgi pret to, kas mūsu drošību var ietekmēt dažādos aspektos.

Ja kādu tomēr nepamet sajūta, ka, lejupeļādējot šo lietotni, viņš nonācis zem lupas, varu apgalvot – tehniskais risinājums veidots tā, lai nevis izsekot un glabātu datus par atrašanās vietu, bet gan ar tehnoloģijas *Bluetooth Low Energy* aktivizāciju noteiktos apstākļos konstatētu divu viedtālrunu saskarsmi. Šie apstākļi ir noteikta brīdī (aptuveni divi metri), ilgums (15+ minūtes), kā arī nosacījums, ka abu cilvēku viedtālrunus lietotne ir lejupeļādēta un aktivizēta. Tikai tad tiek fiksēts divu ierīču kontakts, t.i., šifrēts ID, kas regulāri tiek mainīts. Ne lietotājiem, ne SPKC nav piekļuves šai informācijai, kas šifrētā veidā tiek glabāta tikai viedtālrunī un pēc 14 dienām no ierīces atmiņas automātiski dzēsta.

Izvēle rada izvēli: arī lejupeļādējot lietotni, ikvienam dota vēl plašāka brīvība, proti, to aktivizējot, var izvēlēties – norādīt savu kontaktinformāciju saziņai ar SPKC vai ne. Tas gan būtu ieteicams, jo tas dod iespēju SPKC operatīvi reaģēt un ar cilvēku sazināties, lai sniegtu atbalstu, ja saskare ar Covid-19 slimnieku bijusi. Brīdī, kad konstatēts divu viedtālrunu kontakts un viens no cilvēkiem ir saslimis un lietotnē ievadījis SPKC piešķirto unikālo kodu, kontaktpersona saņems automātisku paziņojumu par iespējamo inficēšanās risku un izvēli – sūtīt paziņojumu SPKC vai nesūtīt. Tikai tajā brīdī, kad cilvēks nosūta paziņojumu SPKC sistēmai, tiek sāka informācijas apstrāde (tālrunis, datums un ilgums saskarei ar slimnieku, *Bluetooth* signāla stiprums). Lietotne neidentificē konkrētu cilvēku, neizseko atrašanās vietu un neapstrādā informāciju viņa ierīcē (kontakts, ziņas, citas lietotnes, fotoattēlus, videoierakstus utt.).

DVI aicina lietotni lejupeļādēt no oficiālajiem veikaliem *App Store* un *Google Play Store*, lai izvairītos no iespējamām krāpnieciskām darbībām.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Saeima galīgajā lasījumā apstiprinājusi, ka administratīvi teritoriālajā reformā līdzšinējo 119 pašvaldību vietā veidos 42. Kuldīgas novads atgriežas agrākā rajona robežās, un tajā ietilps arī Alsungas un Skrundas novads.

Kā vērtējat šādu reformas rezultātu?

Aivars Sokolovskis, Alsungas novada deputāts (ZZS):

– Bēdīgi. Alsungai atņem patstāvību. Es reformai nesaredzu nekādu nepieciešamību, jo paši ar visu lieliski tikām galā. Žēl, ka mums neizdevās par to pārliecināt reformas virzītājus. Ko var izdarīt, ja viņi tā domā un neieklāsās? Ja pilsētnieki domā, ka laukiem jāiznīkst un viņiem ir tiesības par to lemt, tad tā arī notiks. Es to nevērtēju pozitīvi.

Mums ar Kuldīgu kā kaimiņiem ir ļoti laba sadarbība. Kad es biju Alsungas domes priekšsēdētājs, izjutu to ļoti. Tāpat varēja turpināties. Tie, kuri paši gribēja apvienoties, reformā varēja to darīt. Reiz jau bijām pie Kuldīgas rajona. Bet jau toreiz Alsunga bija pret rajonu – gribēja pašnoteikšanos. Mēs iestājāmies par to, lai pagastiem būtu lielāka teikšana. Kādu laiku bijām patstāvīgi un nu aizejam atpakaļ pie tādas sistēmas, kas jau toreiz nepatika.

Undīne Priedoliņa, Alsungas novada izglītības pārvaldes vadītāja:

– Nav diži, ko komentēt, jo tas ir valdības lēmums un tāpat tā būs. Tomēr mans viedoklis ir tāds, ka cilvēkiem ērtāk dzīvot tajās vietās, kur novada centrs ir tuvāk dzīvesvietai. Man ir iespēja salīdzināt, jo dzīvoju Ventspils novadā. Alsungā daudz kas ir vieglāk sasniedzams, jo viss tuvu mājām. Alsungas novads diezgan labi varēja pastāvēt, bet nu ir skaidrs, ka pārmaiņas būs un tās jāpieņem. Cilvēkiem vienmēr ir grūti to darīt. Būs labāk vai sliktāk, to rādīs laiks.

Mārtiņš Tjarve, Kuldīgas novada deputāts (KPV LV):

– Jau no paša reformas sākuma bija zināms, ka Kuldīgas novads varētu izskatīties tā. Vērtēju pozitīvi. Kāpēc gan ne? Jo lielāks novads, jo stiprāks. Ir lielāks kopējais finansējums, tādēļ var attīstīt infrastruktūru, uzlabot ceļus. Jo biežāks maks, jo vairāk var izdarīt. Vairāk var palīdzēt attīstīties laukiem. Arī Alsungas novads, kas drīz būs bijušais, būs ieguvējs. Ja novadu budžetus apvienojam, maks kļūst lielāks. Varēs izdarīt tādas darbus, kuriem uzreiz nepieciešama lielāka nauda.

Ēriks Grīnbergs, Skrundas pagasta z/s *Sluķi* īpašnieks:

– Divējādas domas. Kā Rīgā dzīvojošs brīvdienu zemnieks savā bioloģiskajā saimniecībā Skrundas ikdienu jūtu mazāk. Bet kopība vietējiem ir neatsverama. Tās rašanos stiprina pasākumu daudzums, kvalitāte, pieejamība. Brīvo laiku aizpildīt ar interesantām nodarbēm ir svarīgi, bet ar to vien nepietiek.

Otrs aspekts: kā attīstās ekonomika, uzņēmējdarbība. Novada galvenos ienākumus nevajadzētu veidot zemes nodoklim. Jābūt spēcīgai uzņēmējdarbības videi. Daudz kur tiek veidota tāda vide, kurā uzņēmēji satiekas, diskutē. Es Skrundas domē lūdzu izveidot uzņēmējdarbības konsultatīvo padomi vai citu atbalsta instrumentu – tad satiktos lielsaimnieki, sīksaimnieki un varbūt atrastu kopīgu risinājumu, lai visiem labāk. Diemžēl domes atbalstu mans lūgums neguva. Ja investīcijas uzņēmējdarbības atbalstā būtu lielas, Skrundas uzņēmēji pirmie sēstos traktoros un kā Varakļānos un Ikšķilē iestātos par atsevišķu novadu.

No otras puses, man neviens nav izstāstījis, kā lielāki līdzekļi akumulēsies tad, kad administratīvā teritorija būs lielāka, kā uzņēmējdarbība tiks atbalstīta tad. Jo tas ir pats pamats, kam jābūt stipram.

Valters Farnasts, Skrundas novada deputāts (ZZS):

– Tam, ka bija ar kaut ko jāapvienojas, pilnīgi piekritu, bet, vai ar Kuldīgu, šaubos. Man Skrunda un Kuldīga nesaistās. Es gribētu būt pie Saldus novada: ceļš uz turieni labāks, autobuss kursē biežāk, atātlums īsāks. Tās ir manas domas, bet augšā lēma tā, kā gribēja. Nu esam ar Kuldīgu. Varbūt tas nav slikti – laiks rādīs. Kopumā no reformas būs vairāk mīnusu nekā plusu, jo mēs no centra būsīm tālāk, līdz ar to būsīm nomale. Skrundas pārstāvniecība arī būs maza. Veiksmes gadījumā no šejienes varētu būt divi deputāti. Bet es par šo situāciju ne baigi raudu, ne arī baigi priecājos. Gan jau būs labi.

Ruta Karloviča, Kuldīgas novada deputāte (ZZS):

– Izjūtas ir divējādas. Mana identitāte ir suiti, un, neiedziļinoties viņu cīņā pastāvēt atsevišķi, cilvēcīgi liekas, ka suitiem būtu pietāvējais savs novads ar Gudēniekiem, Basiem un Jūrkalni. Tas man kā suitu pārstāvei patīktu, bet, tā kā apstiprināts citādi, tad jāpieņem. Ja tas būtu pilnīgi jauns savienojums, mēs nezinātu, kas notiks, kā tas izveidosies un spēs darboties. Bet tā nav. Šis ir vecais modelis – esam to piedzīvojuši un pārbaudījuši. Citi uztraucas par pakalpojumu pieejamību, bet neviens nav teicis, ka to nebūs vai tie būs sliktāki nekā līdz šim. No pragmatiska viedokļa raugoties, ir skaidrs, ka būs labi. Pievienotā vērtība lielākam novadam ir tā, ka var saņemt arī to Eiropas projektu finansējumu, kuram kritēriji ir teritorijas platība un iedzīvotāju skaits.

Jolanta Hercenberga

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Mans darbs ir novērst maliķošanu, bet nelegālajiem zvejotājiem darbs ir to izdarīt tā, lai viņus nenokert. Tās ir sacensības. Kurš pieļaus kļūdu, tas zaudēs,” saka zivju inspektors Viesturs Čimermanis.

Par iepriecām un pabēdām ziņojiet *Kurzemniekam* pa tālr. 63350568, e-pasts: dina.porina@kurzemnieks.lv. Lasītāju vērojumi nav anonīmi.

LASĪTĀJS JAUTĀ

Bezmaksas mediācija ģimenes strīdos

Esmu dzirdējis par iespēju konfliktus risināt ar starpnieka palīdzību. Kā tam pieteikties, vaicā kāds lasītājs.

Sertificētu mediatoru padome arī tiešsaistē piedāvā bezmaksas palīdzību ģimenes strīdos, lai sniegtu atbalstu tādās domstarpībās, kas skar bērnu intereses.

Šogad Tieslietu ministrija kopā ar Sertificētu mediatoru padomi īsteno projektu *Bezmaksas mediācija ģimenes strīdos*, kurā var saņemt palīdzību dažādos ģimenes strīdos, kas saistīti ar bērnu interesēm. Bez maksas nodrošinātas pirmās piecas sesijas, katra 60 minūšu.

Mediatoru sarakstu, kā arī informāciju par šo palīdzību var atrast vietnē *Sertificetimediatori.lv*. Kad rodas grūtības vienoties par padomdevēja izvēli vai ir citi jautājumi par attālināto pakalpojumu, var sazināties ar padomi pa tālr. 28050777 darbdienās no 9.00 līdz 19.00 vai rakstīt e-pastā: smp@mediacija.lv. Iespēju domstarpības risināt ar speciālista palīdzību cilvēki jau izmantojuši vairāk nekā simt reižu, informē Tieslietu ministrijas pārstāve Lana Mauliņa.

Dora Pļavniece

Represijas bija visus padomju gadus

Svētdien mūspusē Komunistiskā genocīda upuru piemiņas vietās nolikti ziedi, pieminot 1941. gada 14. jūniju, kad no Latvijas uz Sibīriju tika izvests ap 15 tūkstošiem nevainīgu cilvēku. Skrundā neliels atceres brīdis notika dzelzceļa stacijā pie represēto vagoniņa, kas pašlaik tiek restaurēts.

Deportāciju vagonu-muzejs Skrundas dzelzceļa stacijā 14. jūnijā bija slēgts, jo sākusies tā restaurācija. Notika pašvaldības organizēts atceres brīdis. Uzrunu saka domes priekšsēde Loreta Robežniece.

Skrundenieces Cildas Gaušes ģimene uz Krasnojarsku izsūtīta tad, kad viņai bijuši vien pieci gadiņi. Izaugusi tur trūkumā un spaidu darbos, Latvijā atgriezies tikai pēc Atmodas, atstājot Krievijā velēnās savus tuvos cilvēkus. „Smags tas laiks bija ļoti,” teic sirmgalve. „Veselību daudzi saņēma. Lai ko saka, ka tagad Latvijā slikti, pēc tur pārciestā es tam nepiekrītu. Tur visu pazaudēju, bet te nejutos pamesta un vientuļa.”

Represēto atceres dienā uz Skrundu atbraukusi mārūpiete Gunta Lejniece. No šīs dzelzceļa stacijas izvests viņas tēvs, tēvabrālis, vecmāmiņa – it kā par pretpadomju noskaņojumu, turklāt nosūdzētāji bijuši paši skrundenieki. Savukārt Sibīrijā tēvs nopelnījis atzinību par tā

saukto neskarto zemju apgūšanu, tādēļ ticis cienīts. Pēc atgriešanās dzimtenē 50. gadu beigās dzīve bijusi grūta. „Par piedošanu nav viegli runāt, jo dzīve izpostīta tik daudziem cilvēkiem,” atzina G. Lejniece. „Atriebies gan nevajag – nav jau, kam. Arī es visus padomju gadus jutu nelabvēlīgu attieksmi. „Mēs zinām, kas ir tavi vecāki,” tā man ne reizi vien atgādināts. Represijas nebeidzās ne 1941., ne 1949. gadā. Komunistiskais terors turpinājās vēl ilgi. To nedrīkst aizmirst.”

Šobrīd deportāciju vagonu slēgts, ekspozīcija no tā izvākta. Skrundas novada domes attīstības nodaļas vadītājs Edgars Zeberliņš stāsta, ka vairāk nekā 20 gadus ekspozīcija kļuvusi vienmuļa, tāpēc pašvaldība lēmusi, ka atmiņas jāpadara saistošākas, lai

šis vēstījums ieinteresētu jauno paaudzi. Programmas LEADER projektā paredzēts ierīkot četras lielizmēra planšetes-stendus, kuru izgaismošanai vagonā tiks ievilkta jauna elektroinstalācija ar gaismekļiem, gaismas intensitātes regulēšanas slēdžiem. Vitrīnās būs gan dokumenti, gan vēsturiski priekšmeti (gludeklis, šaha kauliņi, grāmata, bērza tās turziņa, cigarešu evtiņa u.c.). Būs audioierīce, kas atskaņo braucoša vilciena skaņas, cilvēku vaidus, iespējams, pievienos arī atmiņu stāstu lasījumus.

Tāds izsūtīto vagonu Latvijā ir vienīgais. Ekspozīcijas atjaunošanā piedalās Okupācijas muzeja un Latvijas Politiski represēto apvienības pārstāvji.

Dainas Tafelbergas
teksts un foto

Slimnīcu līmeņus pārskatīs

„Kādas izmaiņas mums nesīs Veselības ministrijas (VM) plānotā līmeņu pārskatīšana, pagaidām nav zināms,” saka Kuldīgas slimnīcas valdes priekšsēdis Agris Rozenfelds.

VM plānojsi līmeņus pārskatīt līdz oktobrim, pirms tam tiekoties ar katras slimnīcas vadību un īpašniekiem. Kad Kuldīgā būs tikšanās ar slimnīcas vadību un pašvaldību, pagaidām zināms neesot. Bet par šo jautājumu sarunas VM jau bijušas ar Reģionālo attīstības centru apvienību un Latvijas Pašvaldību savienību.

Domes priekšsēde Inga Bērziņa stāsta, ka pagājušā gada nogalē Kuldīgā bijusi Veselības inspekcija, kas atzinusi, ka slimnīca atbilst šibrīža 3. līmenim. „Esam runājuši ar Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vadītāju Lienī Cipuli, prasot viņas redzējumu, jo viens no jautājumiem ir tas, kur ātrā palīdzība būs un kur ne. Cipule ir apstiprinājusi, ka Latvijas hospitalizācijas tīklu bez Kuldīgas slimnīcas neredz. Kurzemē neatliekamo palīdzību diennakts režīmā sniedz tikai trīs vietās: Liepājā, Ventspilī un Kuldīgā.

Mūsu ieskatā Veselības ministrija manipulējusi ar skaitļiem. Piemēram, prezentācijā saka: 2. un 3. līmeņa slimnīcās uzņemšanas nodaļas izmaksas

ir trīsreiz lielākas nekā reģionālajās. Bet šajā aprēķinā ieskaita tikai tos pacientus, kuri ievesti ar ātro palīdzību. Tas nav korekti, jo caur uzņemšanas nodaļu iziet daudz vairāk pacientu, tajā skaitā dzemdētājas. Lai nodaļas izmaksas aprēķinātu, jāskaita visi pacienti. Ja rēķina pēc Nacionālā veselības dienesta datiem, kuros nodaļā fiksēti visi pacienti, izmaksas ir līdzīgas. Atšķiras par 5–10%. Tas ir tikai viens piemērs, kā ar skaitļiem var manipulēt. Tāpēc mēs gaidām tikšanās.”

Arī A. Rozenfelds pirms tikšanās ar ministriju par izmaiņām neņem spriest. Lai gan VM teikusi, ka slimnīcas neslēgs un gultasvietu skaitu nesamazinās, tomēr Latvijas Slimnīcu biedrība (LSB) bažījas, ka līdz ar pārmaiņām novados ārstniecības pakalpojumu pieejamība varētu samazināties. LSB valdes priekšsēdis Jevgēņijs Kamējs skaidro, ka reformas pamatā esot tādas idejas, kas noteiktus veselības pakalpojumus koncentrēs galvaspilsētā: „Izskan pieņēmumi, ka plānots pārskatīt arī dežūrārstu nepieciešamību nakts stundās. Faktiski tas apdraud tieši 24 stundu režīma neatliekamo un akūto palīdzību iedzīvotājiem tuvāk dzīvesvietai.”

Jolanta Hercenberga

Mainīti autobusu reisi

Tā kā 22. jūnija darbdiena pārceļta uz pagājušo sestdienu, ir izmaiņas reģionālajos autobusu maršrutos, kuros mūspusē pasažierus pārvadā *Tukuma auto*, kā arī starppilsētu maršrutos, kuros kursē *Nordeka*.

Autotransporta direkcija aicina pirms brauciena kustības sarakstu pārbaudīt mājaslapās www.atd.lv vai www.1188.lv. Kuldīgas autoostas tālr. 63322061, Skrundas – 63331671.

No dzīves aiziet automašīnā

Svētdien autotrasē *Tukums* autosprinta vasaras kausa izcīņas pirmajā posmā dalībniekam no Kuldīgas pie stūres kļuvis slikti, viņš zaudējis spēju auto vadīt, un spēkrats apgāzies. Kad pēc 15 minūtēm ieradusies neatliekamā medicīniskā palīdzība, kuldīdznieks jau bija miris.

Aptaujājot vairākus mūspusē autosportistus, *Kurzemnieks* noskaidroja, ka bojāgājušais piedalījies sprinta sacīkstēs amatieriem. Sacensību organizators Ainārs Eikerts *Neatkarīgajām Tukuma Ziņām* atzinis: braucieni tiešām bija paredzēti kā sacensības, bet neesot gūta cerētā atsaucība, tāpēc tās pārkvalificētas par treniņu. Latvijas Autobiļu federācija (LAF) norādījusi, ka vasaras kausa pirmais posms autosprintā standarta automašīnām plānots šīs nedēļas nogalē Smiltēnē. Organizatori esot snieguši maldinošu informāciju. Oficiālu paziņojumu LAF sniegot tikai pēc apstākļu noskaidrošanas. „Videoinformācija notikuma vietā liecina, ka vīrietim kļuva slikti jau pirms avārijas,” skaidroja LAF preses pārstāve Zane Lielkāja. „Ar federāciju sacensības nebija saskaņotas. Organizatori tos bija pieteikuši kā treniņus, kuros medicīniskās palīdzības brigāde nav nepieciešama. Federācijas drošības noteikumi ir pārkāpti. Savukārt treniņos jābūt medicīniskā nodrošinājuma minimumam – pirmajai medicīniskajai palīdzībai.”

Valsts policija par šo notikumu sākusī izmeklēšanu.

Inta Jansone

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Problēmzona pilsētas centrā

8. jūnijs. Zvans: jānogādā mediķiem vīrs, kurš staigā pa dažādām iestādēm un ārdās, iespējams, būs jāpalīdz aizvest uz slimnīcu Liepājā. Mediķiem nogādājam, bet tālāk aizved Valsts policija. Pieredzam to, kā Pelčos, Padurē, Kuldīgā trijos veidos atkritumi izmesti tiem neparedzētās vietās. Vienā gadījumā tie uzreiz tiek savākti. Vakara pusē zvana māte, kuras 17 gadus vecais dēls pa dienu izgājis no mājām un nav atgriezies, uz telefona zvaniem neatbild. Iesakām apzvanīt visus draugus; ja jauniešs tā arī nepārrodas, jāzvana uz 110.

9. jūnijs. Diena sākas ar patruļas braucienu uz Gudeniekiem, kur kādā viensētā aug 13 nečipētu suņu. Saimniecei dots mēnesis laika tos reģistrēt. Vīrietis sūdzas par meitu: tā neatskaitoties, uz kuriem iet, ko dara. Tēvam aizdomas, ka viņa, iespējams, iestājusies kādā sektā. Sazināties ar meitu, kurai ir pāri 40, un noskaidrojam, ka ar sektu nav nekāda sakara – pašai sava dzīve. Piltenes ielā streiļojot divi alkoholi salietojušies. Jā, ir. Ar protokoliem kabatā izsēdinām pie mājām.

10. jūnijs. Patruļā dodas uz Kabili raudzīt, vai saimnieki čipējuši suņus. Pārbaudām sešas adreses, vienā ir pārkāpums. Dots mēnesis laika. Sieviete sūdzas par dēlu, jo tas esot noslēpis viņas zāles. Dēls paskaidro, ka māte zāles lieto arī tad, kad

tas nav vajadzīgs, un izsniedz tikai nepieciešamo devu.

11. jūnijs. Saņemam sūdzības par jauniem, kurš Liepājas ielā spēlē pūšamo instrumentu, bet viņš neko pārkāpis nav. Pelčos notiek pārrunas ar nesakoptas vietas īpašnieku, ir noteikts datums, līdz kuram jāsakārto. Arī Kuldīgā, Grants ielā, patruļa pamana, ka kādā īpašumā krūmāji traucē garāmgājējiem. Saimnieks sola tos apgriezt. Zvans: Pilsētas laukumā vairāki lieto alkoholu. Šī acīmredzot kļūst par problēmu zonu, jo ugunsdzirās tīkotāji tur iecienījuši veikalus. Nāksies šo vietu uzraudzīt stingrāk. Tad zvana, ka Skolas un Kalna ielas krustojumā zem krūma kāds atlaides un guļ. Jā, ir, bet vīrietis pieceļas un pats dodas mājup. Par kādu Liepājas ielā guļošo tiek ziņots pēcāk. Aizbraucam un uzrakstām protokolu. Patruļa pamana kārtējo alkohola apreibināto, kurš uzvedas skaļi. Tuvumā ir radnieki, kuri viņu *novāc no skatīves*. Vakarā zvans no cilvēka, kurš pie Priedaines ieraudzījis kādu, kurš stumj viņam no rīta nozagtus ratiņus. Stūmējs mums labi zināms, apgalvo, ka ratiņus nopircis. No kā, par kādu naudu – nezina. Lietu pārņem Valsts policija.

12. jūnijs. Darbinieki uzraksta četrus protokolus par nepareizi novietotām automašīnām. Jau atkal zvana par vīrieti, kurš guļ uz Liepā-

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas vecākais inspektors **Dzintars Pakalns**.

jas ielas. Kad piebraucam, pamostas un dodas prom. Teju vienlaikus no privātpersonas un Valsts policijas pienāk signāls par vīrieti, kurš Liepājas ielā uzvedas neadekvāti – sit pa mašīnām. Sastopam, bet izskaidrojumu nesaņemam, vīrietis nogādājam radniekiem. Īslaicīgās aizturēšanas izolatoru atkārtoti apmeklē vīrietis, kurš tur bijis ne reizi vien, jo pārlieku salietojies grādīgus dzērienus. Sūdzība par melomānu, kurš mūziku atskaņo skaļi. Cik mums zināms, viņš bieži maina dzīvesvietu, un visur skaņdarbu skaļums traucē kaimiņu mieru. Pieteicējam iesakām rakstīt iesniegumu.

13. jūnijs. Ap 10.00 zvana cilvēks, kurš atskaitās, ka *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem* ir samaksājis par lielgabariņa atkritumu aizvešanu. Tas tādēļ, ka viņš tos bija vienkārši nolīcis pie urnām, bet tā darīt nedrīkst, jo par tādu pārpalikumu savākšanu jāmaksā atsevišķi. Zvans: pie *Rimi* autobusā ar aizvērtiem logiem atstāts suns, bet laiks ir karsts. Aizbraucam, ierodas arī īpašnieks, kuram aizrādām. Viņš par atgādājumumu pateicas un sola turpmāk atstāt logos spraugu.

14. jūnijs. Atkal sastopam gulētājus, kuri par atpūtas vietu izvēlas sabiedriskas vietas, bet šajā dienā atpūtnieki ir skaidrā.

Alberts Dinters

Pēkšņais tirkīzzilais brīnums

Dažkārt dzirdēts, ka Rendu nosauc par mazo zilo ezeru zemi Kurzemē, jo tas ir viens no dažādas izcelsmes ūdenskrātuvēm bagātākajiem pagastiem mūspusē. Pagājušajā vasarā tūrisma objektu topā nejauši iekļuva tā sauktais Lāčkroga ezers – kuldīdznieki un citu novadu ļaudis traucās turp, lai nofotografētos uz tirkīzzila ūdens fona.

OFICIĀLI NAV IERAKSTĪTS

Līdz ar jaunatklājumu internetā parādījās neskaitāmi foto un atziņas, ka tur ūdens tik dzidrs kā Vidusjūrā. Izteikti minējumi, ka, iespējams, ezers ir vistīrākais Baltijā, jo ūdeni no tā varot dzert tāpat kā, piemēram, no Kanādas kalnu ezeriem. Taču oficiāla atzinuma nav, jo, kā stāsta vietējie, bijušā kaļķa karjera vietā ūdens parādījies tikai pirms gadiem trim. Šī ūdenstilpne nav reģistrēta ne Latvijas ezeru datu bāzē, ne Kuldīgas novada teritoriālajā plānā, ne Rendas pagasta dabisko un mākslīgo ūdenskrātuvju uzskaitījumā.

NO PAZEMES AVOTA

Ezers nosaukumu esot ieguvis no netālajām Lāčkroga mājām, no kurām Kuldīgas–Talsu ceļa malā pāris kilometru no Rendas centra palikušas vairs tikai drupas. Rendeniekam Andrim Eglienam turpat atrodas dzimtas īpašums un mežs ūdenstilpnes krastā. „Nu Lāčkrogam savs ezers, kaut patiesībā tas ir vecs kaļķa karjers,” tā A. Egliens. „Kaļķi te ieguva vēl 50.–60. gados. Pēc tam apkārtnē aizauga, bet karjera vietā ilgus gadus bija tikai tāda ne pārāk liela, pilnīgi sausa bedre ar plienu apakšā un malās. Pirms kāda laika parādījās ūdens – brīnumdzidrs. Varbūt kāda ādere vai pazemes avots pavērs valā.”

BIJA LIELA RAŽOTNE

Pēc rundenieka stāstītā, savulaik ražotne šeit bijusi diezgan vērienīga. Karjerā rakts un laužts plienakmens, tad ar trulīšiem (sliežu vagoniņiem) vests uz cepli, kas atradies tālāk mežā. Milzu skurstenī plienakmens dedzināts. Skurstenis vēl pēc vairāk nekā 50 gadiem stāv stalti – varot pat ieiet un apskatīt no iekšienes. No paša cepla gan palikušas tikai akmeņu drupas, kas kā cietoksnis iestiepjas mežā. Novārtā pamestā vieta pieder kādai ārzemju latvietei. Tūrisma ceļvežos tā vēl nav iekļauta.

Jaunais Lāčkroga ezers tirkīzzilo krāsu, visticamāk, ieguvis, pateicoties kaļķim un pazemes avotiem, spriež rundenieks Andris Egliens.

Vairāk nekā pusgadsimtu likteņa varā pamestais kaļķa cepla skurstenis vēl stalti stāv, jo celts no izturīgā plienakmens.

Aiz šiem latvāņiem paslēpta veca izgāztuve, kur padomju gados katrs varēja vest rūpnieciskos atkritumus, iespējams, līdz ar tiem šeit ieviesusies indīgā invazīvā suga.

Tas bijis liels ceplis (drupas vēl tālu mežā tagad iestiepjas), kura karjerā iegūto plienakmeni pārvērtā kaļķi. No šī akmens savulaik celtas daudzas mājas Rendā un citur.

Rendas pagastā ir daudz

ezeru: Slujas (53,7 ha), Segliņu (29 ha), Gulbis (24,6 ha), Dzilonis jeb Zilonītis (16,4 ha), Mežmuižas ezers (12,2 ha), Svirīņezers (10,5 ha), Mordaiķezers (6,8 ha), Linmārks (2 ha).

Ir vairākas mākslīgi veidotas

ūdenskrātuves: Rimzātu dīķi (277 ha), Kešteru dīķi (28,8 ha), Mežzīles dzirnavezers (13 ha), Trieniša ezers (1 ha).

Tā sauktais Lāčkroga ezers

nav minēts nevienā oficiālā datu bāzē, nav mērīts ne tā dziļums, ne platība, bet pavisam nejauši tas kļuvis par vienu no apmeklētākajiem tūrisma objektiem Kuldīgas novadā.

Vizītkarte uzspodrināta

Kādreiz aizaugušais Centra dīķis un tā apkārtnē nu kļuvusi par glītu vietu, kur pavadīt laiku.

Šo vasaru rundenieki sagaida ar patīkamu jaunumu – par Eiropas naudu iztīrīts Centra dīķis un mūsdienīgi labiekārtota apkārtnē. „Tā jau mūsu vizītkarte,” teic pagasta pārvaldes vadītāja Kristīne Kuzmina.

LIELĀKĀ DAĻA – NO EIROPAS

„Svarīgākie vienmēr ir ceļi, lai iedzīvotāji varētu pārvietoties bez problēmām, braukt uz darbu, vest bērnus uz skolu. Bet arī apkārtnē jābūt sakoņai – Rendai cauri taču iet Rīgas ceļš,” uzsver K. Kuzmina. „Jau pagājušā gada sākumā, pārskatot iespējamo līdzfinansējumu, nolēmām, ka tas

ir pirmais, kas jāizdara apkārtnes iekārtošanā un pagasta tēla uzlabošanā.”

Ar Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai atbalstu projekts īstenots lauku attīstības programmas aktivitātē *Vietas potenciālās attīstības iniciatīvas*. Kopējais finansējums ir gandrīz 38 tūkstoši eiro, no tiem 33 tūkstošus dod Eiropas Savienība, bet piecus – pašvaldība. Darbu paveikuši *ICU projekti*.

VARĒS RĪKOT ARĪ PIKNIKUS

Darbs sācies jau rudenī, kad ar ekskavatoru no aizaugušā dīķa izņemtas visas niedres un apau-

gums, ūdenstilpne padziļināta, atjaunotas robežkontūras. Pava-sarī labiekārtota dīķa apkārtnē: izbruģēts celiņš, izlikti četri soliņi un divi puķu podi, ierīkota velosipēdu novietne. K. Kuzmina piebilst, ka pagājušajā gadā vēl pirms šī projekta centrā tapis jauns rotaļu laukums bērniem. Iedzīvotāji padarīto jau novērtējuši atzinīgi – ne tikai vizītkarte uzspodrināta, bet arī jauka brīvā laika pavadīšanas vieta iegūta. Pie Centra dīķa turpmāk varēs rīkot sporta un kultūras pasākumus, piknikus. Peldēšanas sezona gan vēl neesot tā īsti sākta. Galvenais padarīts, bet ainavas uzlabošana turpināšoties.

Mana cope telefonā – palīgs makšķerņiekam

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā radīts interaktīvs palīgs makšķerņiekam *Mana cope*, kurā apkopota visa informācija, kas nodē, lai, dodoties makšķerēt, neiekultos nepatīkšanās.

Viens no svarīgākajiem nosacījumiem: gan atcerēties iegādāties licenci, gan zināt, kuros ūdeņos un kad makšķerēt atļauts. Elektroniskās makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes, kā arī licences populārākajām vietām Latvijā var iegādāties vietnē www.manacope.lv. Tur var arī uzminēt jaunumus par likumiem un izlasīt licencēto vietu nolikumus. Būtiski, ka viete pieejama gan kā mājaslapa, gan kā mobilā lietotne *Android* un *iOS* ierīcēm.

Populārākās upes, kurām atļauja nopērkama elektroniski, ir Daugava, Lielupe, Salaca, Venta un Varkāļu kanāls, kā arī 11 ezeru (Usmas, Augstrozies Lielzērs, Alūksnes, Burtnieku, Kālezers, Liepājas, Durbes, Katvaru, Baļotes, Limbažu Lielzērs, Limba-

žu Dūņezers). *Manas copes* lietotāji licences var iegādāties gan sev, gan citai personai.

Mobilajā lietotnē ir karte ar upēm, ezeriem un citām ūdenskrātuvēm. Tā ir ne tikai vizuāls Latvijas ūdeņu atspoguļojums, bet arī datu bāze, kurā var uzzināt par īpaši aizsargajamajām dabas teritorijām, kurās pastāv ierobežojumi makšķerēšanai, par sezonāliem liegumiem, bīstamām vietām, laivu lietošanas un ātruma ierobežojumiem, kā arī par makšķerēšanai draudīgām vietām, tostarp laivu ielaišanas vietām un nomu, naktsmītnēm u.c. Kartē iestrādāts arī copes asistents. Makšķerņieks, aktivizējot savu atrašanās vietu, saņem brīdinājumus, kas tuvojas kādai vietai vai jau atrodas tur, kur makšķerēšanai ir ierobežojumi.

Lai lietotnē informācija būtu aktuāla, izveidota iespēja saziņai ar *Manas copes* uzturētājiem, izveidots feisbukā konts un instagrama profils. Tālrunis: 26360007, e-pasts: info@manacope.lv.

Daina Tāfelberga

SPECIĀLISTA KOMENTĀRS

Ūdens kvalitātes nozīme akvakultūrā

Olga Revina, zinātniskā institūta Bior zivaudzētava Toma Pelču filiāles veterinārārste.

Ierīkojot aerācijas sistēmas, tiks gādāts, lai zivīm netrūktu skābekļa.

Ja sākas liela skaita, dažādu izmēru un sugu zivju nāve, cēlonis gandrīz vienmēr ir ūdens kvalitāte, nevis infekcijas slimības. Kā šādos gadījumos jāriekšojas? Ir jāizmēra ūdens temperatūra, izšķīdusā skābekļa daudzums un pH līmenis. Nekavējoties jāņem ūdens paraugs (divās pudelēs vai speciālos paraugu ņemšanas maisiņos). Vienu ievieto ledusskapī, otru – saldētavā. Jāsazinās ar veterinārārstu, kas apkalpo zivsaimniecību, un Valsts vides dienestu.

Viens no galvenajiem ūdens kvalitātes faktoriem ir skābekļa saturs. Lašveidīgajam zivim vajadzīgs lielāks ūdenī izšķīdusā skābekļa daudzums (8 mg/l) nekā karpveidīgajam (6 mg/l; slāpšana < 2 mg/l). Skābekļa patēriņa intensitāte mainās atkarībā no uzņemtās barības daudzuma un citām zivju aktivitātēm. Mazām zivīm ir paātrināta vielmaiņa, tāpēc tās patērē vairāk nekā lielās. Arī vasarā

iespējama zivju slāpšana, ja ir augsta ūdens temperatūra seklos ezeros vai citās ūdenstilpēs, kas piesārņotas ar organiskajām vielām. Visām zivju grupām līdz ar temperatūras kāpumu pieaug prasības pēc skābekļa.

Skābekļa trūkuma simptomi: zivis, kas cieš no skābekļa deficīta, peld tuvu ūdens piegādes vietai, elpošana paātrinās, tās ķer gaisu. Ķermeņa klūst bāls. Zivīm, kas mirušas no skābekļa trūkuma, mute un žaunu vāki ir atvērti.

Ārstēšana: nekavējoties jāpārtrauc barot – tas palīdzēs palēnināt vielmaiņu un samazināt skābekļa patēriņu; jāpalielina ūdens piegāde ūdenstilpnei vai baseinam. Ūdens bagātināšanai ar skābekli izmanto aeratorus (aerācijas metodes ir mehāniska gaisa un ūdens jaukšana) un tīra skābekļa piegādi caur difuzoriem.

/Par citiem ūdens kvalitātes faktoriem – nākamajā tematiskajā atvērumā./

Dzejnieks ar protokolliem azotē

Nu jau kādu laiku Kuldīgā atkal ir divi Valsts vides dienesta (VVD) zivju inspektori, jo ilggadējam upju, ezeru un diķu uzraudzam Jānim Sprugevicam ūdens resursu uzraudzībā nu palīdz kuldīdznieks VIESTURS CIMERMANIS. Reti kurš nojauš, ka aiz nopietnās sejas izteiksmes patiesībā noslēpies gādīgs ģimenes galva, motociklists un dzejnieks vienā personā.

Kopš esi kļuvis par vecāko inspektoru, esmu no vairākiem cilvēkiem dzirdējis, ka beidzot tu esi sagaidījis savu sapņu darbu. Vai tā ir?

Jā, tā var teikt. Ir pagājis pāris gadu, kopš es kļuvis par sabiedrisko inspektoru. Tad vides aizsardzībā sekoja pauze, un nu tas laiks pienācis. Bija konkurss, kurā es uzvarēju. Arī tad, kad vairs nebija sabiedriskais inspektors, vēlme darboties nekur nebija pazudusi.

Vai konkursā uzvarēji pelnīti vai nepelnīti? Grūti teikt. Nemot vērā, ka man jau bija pieredze, gribas teikt, ka pelnīti. Cik zinu, runājot par maniem konkurentiem konkurss, tad daudzreiz par šo darbu nebija izpratnes. Atdeve būtu maza. Bija interese par darbu, nevis par konkrētu amatu. Tas gan ir tikai mans viedoklis. Man jau iepriekš bijuši labi rezultāti. Ar galveno inspektoru Jāni Sprugevicu, kurš nu ir kolēģis, mums jau bija ļoti labas attiecības. Sastrādājāmie viegli, jo izprate par darbu mums ir vienāda – saprotamies un pusvārda. Katrs zina, kas kādā situācijā jādarā.

To, ka šis darbs tev vienmēr gājis pie sirds, atceros no tiem laikiem, kad pats biju sabiedriskais inspektors. Man atmiņā paliks gadījums, kad kopā vaktējām vimbu maluzvejniekus pie Kuldīgas vecā tilta un vienā brīdī visi sāka skatīties, kur palicis Viesturs. Bet Viesturs jau zem tilta līdz jostas vietai upē un velk laukā maliķus, kuri slēpjas!

Man vienkāši apnika trenkāt divus cilvēkus, kuri nenāca laukā (smejas). Kādam bija jāuzņemas iniciatīva un jāvelk viņi ārā. Tādas situācijas gadās. Piemēram, piebraucu pie Nabes ezera un redzu, ka desmit metrus no krasta ir tīkls. Lai vas nav, zābaku nav. Brienam iekšā un velkam laukā. Tas ir tāds darbs, kurā, domājot ar galvu, var darīt arī nelielas muļķības. (Smejās.)

„Zivju inspektora amatā ir tāds pluss, ka, ārpus darba pastaigājoties ar sievu gar upi, makšķerņieki domā, ka es strādāju.”

Ja tagad būtu jāpasaka, kāpēc šis tev ir sapņu darbs, ko tu teiktu?

Sapņu darbs tas ir man – citiem tā var nebūt. Tas atkarīgs no cilvēka. Ir tādi, kuriem patīk sēdēt pie datora komfortā. Man ir citādi – man patīk aktivitātes, pārmaiņas katru dienu. Tas, ka nav rutīnas. Vienu dienu auto, citā dienā līdz ausīm dubļos, gaidot, kad varēs paņemt pie rokas. Protams, ir arī darbs ar *papīru*, bet katru dienu ir kaut kas savs.

Paņem pie rokas. Ko tas nozīmē? Tas ir mūsu iekšējais darba žargons. Potenciālā pārkāpēja aizturēšana (smejās). Nedomā – nekādas romantikas! Lai gan jāsaka, ka mūsu darbā romantikas ir cik uziet. Saurlieti, saullēkti.

Vai arī slidēšana pār ezeru laivā, kad to apspīd mēness...?

Nu, nakts izbraukumu ir ļoti maz, bet, jā, fakts.

Tad jau vides inspektorus tomēr var uzskatīt par romantikiem.

Manā amatā ir tāds pluss, ka, ārpus darba pastaigājoties ar sievu gar upi, makšķerņieki domā, ka es strādāju. Romantika kopā ar darbu. Protams, ja redzēšu pārkāpumu, pieiešu un aizrādīšu.

Vai sieva neprotestē?

Nē, viņa samierinājusies. Būsim reāli – viņa jau no sāka gala zināja par manām interesēm. Es necenšos vilkt uz kašji. Ja ir lielāki pārkāpumi, tad gan tiek iesaiņīti papildspēki.

Dabas mīļtājs, likuma kalps vai caurcaurēm makšķerņieks, kuram gribas, lai zivju pietiktu arī citām paaudzēm. Kāds ir zivju inspektors?

Ja runa ir par mani, makšķerņieks vairs neesmu. Kādreiz, jā, kopā ar tēvu braucām uz upi, ķērām zivis. Kā svētdienas makšķerņieks. Kad kļuva par sabiedrisko inspektoru, pārtraucu, jo, ja inspektors makšķerē, var pakļūt baumas.

Valsts vides dienesta zivju inspektors Viesturs Cimermanis: „Likums jāievēro, bet ne vienmēr jāasoda. Ļoti bieži, ja pārkāpums ir maznozīmīgs, labāk nostrādā aizrādījums.”

Smieklīgākais ir tas, ka pirms kļūšanas par valsts inspektoru es grāsījos atsākt makšķerēt, bet nu visas makšķerlietas turpina stāvēt garāžas stūrī.

Bet tas taču netraucē.

Jā, bet tas traucē man. Piemēram, Kuldīgas novada pašvaldības policijā ir darbinieks, kurš tieši atbild par zivju aizsardzības kontroli, bet ir kaislīgs makšķerņieks. Viss kārtībā – katram sava izvēle. Dabas draugam ir jābūt, jo nevar būt dabā, ja tas nepatīk. Vienalga, kādi laika apstākļi. Mani tie absolūti netraucē. Ir bijušas reizes, kad Jānis ar šausmām noskatās uz manu apģērbu: pats velk biezo kombinēzonu, man pietiek ar parastajām vīrsdrēbēm. Man tik siltas drānas nevajag. Par likuma kalpiem –

es uzskatu, ka likums ir jāievēro, bet ne vienmēr jāasoda. Ļoti bieži, ja pārkāpums ir maznozīmīgs, labāk nostrādā preventīvais darbs, aizrādījums, kas cilvēkiem atmiņā iespiežas pat labāk.

Savulaik Kuldīgu dēvēja par maliķu galvaspilsetu, jo bija tādi kā grupējumi, kuri naski ar to nodarbojās. Vai ir kļuvis labāk?

Ir labāk – ja atceras, kā bija kādreiz un kā ir tagad. Ja ņem vērā pārkāpumu skaitu. Kādreiz, braucot pārbaudēs, bija skaidrs, ka vismaz viens protokols būs. Vismaz viens nelikumīgs zvejas tīkls. Tagad tā nav. Ļoti daudz dod veiksmīgā sadarbība ar pašvaldības policiju, videoovērošana uz Ventas rumbas. Protams, pārkāpēji negul – viņi meklē jaunas vietas,

maina taktiku, bet tāpēc ir mūsu darbs. Ne vien kontrolējam, bet arī vācam informāciju par aizdomīgām vietām, kurām īstajā brīdī jāpievērš pastiprināta uzmanība.

Patiesi ir teiciens, ka daba nemil tukšumu. Maluzvejnieki vienkāši pārceļas uz citām vietām.

Protams. Es uzskatu, ka 100% to novērst nav iespējams. Kamēr būs pieprasījums pēc zivīm, būs piedāvājums. Kā es saku, mans darbs ir novērst *malīkošanu*, bet nelegālajiem zvejotājiem darbs ir to izdarīt tā, lai viņus nenokert. Tās ir sacensības. Kurš pieļaus kļūdu, tas zaudēs.

Liepājas reģionālās vides pārvaldes vecākais inspektors ar dzejnieka dvēseli...

Oi, dzīvē ir darīts viss kaut kas... Ir sava veida aizraušāns, ir čupiņas ar lapinām, uz kurām ir četrīndes, kaut kas garāks. Tā ir paša interese.

Tomēr romantīkis!

Nu, ir nedaudz. Neba velti saka, ka romantīki stundām var vērot uguni, ūdeni, dabu. Kāpēc gan ne? Varbūt skarba romantīkis? Rakstu dzeju un protokolus (smējas). Hobiju ir daudz. Pie tiem var pieskaitīt gan inspektora darbu, gan medības, gan tos, kuri netiek realizēti.

No šīs vietas stāsti sīkā!

Motocikli. Man patīk rokera tips, uz kura sēdi atgāzies un baudi braucienu. Ja vēl precīzāk, esmu motociklists. Bet tam vajadzīgs finansējums, kas šobrīd tiek novirzīts citām prioritātēm. Ģimenei. Varbūt pensijas vecumā braukšu ar *Harley-Davidson*, pār plecu plīvojot bārdai. Lai gan, nē, pār plecu nevar, jo tad trāpīs sievai acīs – viņa man sēdēs aizmugurē.

Varbūt viņa vīzinās tevi?

Nē! Man patīk ar motociklu braukt, nevis vīzināties ar to. Ir liela atšķirība.

Ja pieminēji sievu, gribas tomēr jautāt, kā viņa skatās uz tavu darbu, jo savā ziņā tas ir arī bīstams.

Es teiktu, ka ne. Bīstami ir iet pa ielu. Ja nu pēkšņi krīt lidmašīna un uzkrīt uz galvas? Tikpat liela ir iespēja darba laikā iekulties nepatīkšanās. Būsim reāli – cik *atsaldētam* jābūt, lai protokola dēļ mēģinātu atbrieties?

Bet ir bijuši precedenti, kad izņemta tīkla dēļ apzaga vides dienesta ēka Kuldīgā vai pa logiem iemestas pielietur burkas ar viru!

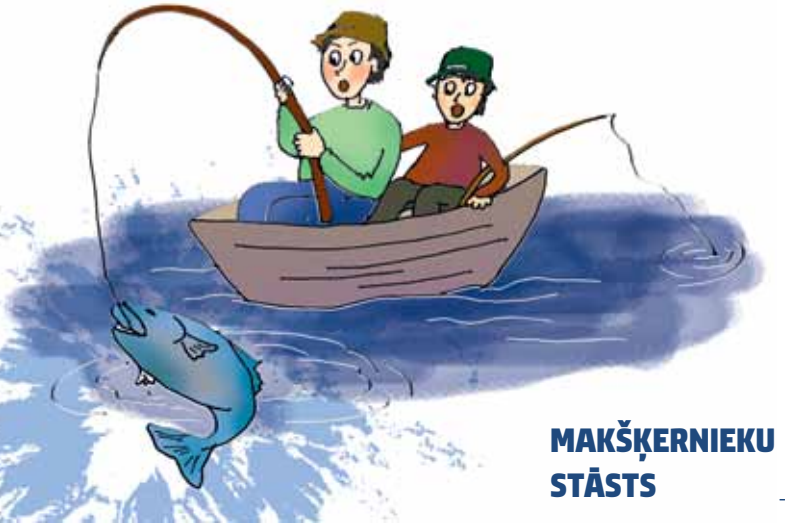
Jā, bet tie ir atsevišķi gadījumi, kas nav tēmti uz ģimeni. Ja ir pretenzijas, vērsies pret mani! Pagaidām negāciju nav bijis. Tādas pāris reizes bija tad, kad biju sabiedriskais inspektors, bet arī tad vairāk jūtu uzplūdos. Pārsvarā pārkāpēji jau apzinās, ar ko viņi riskē un kas viņiem draud.

Kad vispār sāki darboties kā sabiedriskais inspektors, un kāpēc? Gadu neatceros. Goda vārds! Iepazīnos ar inspektoru, kurš mani uzaicināja līdzī reidā. Patīka, un nu es esmu tur, kur esmu.

Savā vietā?

Jā.

Alberta Dintera teksts un foto

MAKŠKERŅIEKU STĀSTS

Vides pārkāpumu ziņojumiem – vienots centrs

Valsts vides dienesta operatīvā koordinācijas centra tālr. 26338800 (24/7).

Kā vēsta Valsts vides dienests (VVD), 1. jūnijā darbu sācis operatīvās koordinācijas centrs (OKC). Tas izveidots tāpēc, lai vienoti un efektīvi pārvaldītu pieteikumus par iespējamajiem vides pārkāpumiem.

OKC vada Elmārs Jasinskis, vietniece Mirdza Martukāne atbild par sistēmu attīstību, strādā četri operatīvie dežuranti. Ikdienā ziņojumus par iespējamajiem vides pārkāpumiem VVD saņem pa dažādiem kanāliem: pa diennakts tālruni 26338800, e-pastā, sociālajos tīklos *Facebook* un *Twitter*. Tagad ieviesta jauna pārvaldības sistēma, kas reģistrē visus šādu pieteikumus.

OKC dežuranti zvanus pieņems katru dienu no 7.00 līdz 23.00, tai skaitā brīvdienās un svētku dienās. Pārējā laikā zvanītājs tiek savienots ar automātisko atbildētāju un tiek informēts, kā rīkoties. Līdz šim zvanus pieņēma uzņēmums ārpusvalsts, bet līdz ar centra izveidi to dara vides dienests. Tā tiek ietaupīti resursi un celta pakalpojuma kvalitāte, jo dežuranti ir kompetenti ziņojumus izvērtēt, nodrošinot operatīvu rīcību. Tāpat šis centrs izskata pieteikumus

mobilajā lietotnē *Vides SOS*. Ja ziņojums ir VVD pārziņā, centrs to reģistrē pārvaldības sistēmā un nodod atbildīgajam reģionālajam vides pārvaldei, kuras inspektoriem tas jāpārbauda. Kad situācija noskaidrota, centra darbinieki ziņotāju informē par konstatēto un to, kas darīts, lai pārkāpumu novērstu, proti, nodrošina atgriezenisko saiti. Tas cilvēkus motivē arī turpmāk ziņot par pārkāpumiem vidē. Ja ziņojums ir citas iestādes pārziņā, tad OKC, izmantojot *Vides SOS*, to nodod attiecīgajai iestādei.

VVD arvien plašāk izmanto, piemēram, tiešsaistes videoovērošanu, lai uzraudzītu gaisa piesārņojumu, īpaši ar ogļu putekļiem, kā arī atkritumu plūsmu. OKC nepārtraukti vērtē dažādu vides kontroles iekārtu informāciju un to, kā uzņēmumi savā darbībā prasības ievēro.

Alberts Dinters

„Kā svāri mani pievīla...”

Kaspars Šabāns daudzām Kuldīgas iedzīvotājiem asociējas ar nopietno novada pašvaldības policijas priekšnieka amatu, kuram ir pienākums kopā ar kolēģiem rūpēties par kārtību. Bet viņš ir arī kaislīgs makšķerņieks, kurš šoreiz dalījās ar savu piedzīvojumu.

„Tas bija 2011. gada septembris, kad kopā ar kolēģi izdomājām, ka jālaiž spinningot. Sarīkējam laivu, makšķerkārtus un sākam. Venta mūsu peldlīdzekli mierīgi nes pa strauimi uz leju, mēs spinningotām. Šāda kātu vicināšana nomierina un, lai arī loma nav, dod atpūtu un laiku sakārtot domas. Te pēkšņi mānēklis aiz kaut kā aizķeras koka zem ūdens un nāksies pacīnīties, lai dabūtu laukā. Bet tad jūtu baidīgu rāvienu. Tajā brīdī pasprūk vārds, ko var aizstāt ar pī... Saprotu, ka galā ir kaut kas milzīgs. Sāku ar to cīnīties. Manas aizdomas apstiprinās brīdī, kad zem ūdens esošais kaut kas sāc vilkt laivu pret straumi. Lēni, bet velk. Abi ar kolēģi saskatāmies, ģimji balti, adrenālins sāk kāpt laukā pa ausīm!” spragios notikumus atceras Kaspars.

„Neatceros, cik ilgi ar to kustoni cīnījies, bet beidzot to ieraudzījām. Lasis! Tāds, kādu manas acis bija redzējušas tikai bildēs. Es šo velku pie laivas, šis raujas atpakaļ dzelmē. Es šo atkal uz augšu, šis atkal prom. Beidzot pievilku zivi pie laivas, un kolēģis šo sakāra, lai ievilkto iekšā. Velk, bet kustonis uztaisa pīrueti un atkal pazūd ūdenī... Ne tikai ūdenī, bet pasprūk zem laivas! Makšķerāukla nostiepta kā zelta stīga, kāts salkietus puslokā. Čīņa turpinās vēl minūtes divdesmit, kad beidzot dabūjam zivi laivā.

Šito mežoni! Milzīgs, skaists lasis! Kamēr tas vēl laivā, nolemjam pirms atlaišanas nosvēt. Man vienmēr kabatā līdzi svāri. Bet tie ir padomju laikos ražoti – ar atspēri. Saudzīgi iekabinām zivi un sveram. Svāri rāda vairāk nekā deviņus kilogramus, bet ir sajūta, ka zivs ir smagāka. Pārsveram – bulīņa nepielūdzami apstājas tieši turpat. Būs jau jātic. Piefiksējuši svāru fotogrāfijā, ar asarām acīs atlaižam lasi Ventā. Rokas trīc, sirds sītas – tas ir mana mūža lielākais loms! Ar kolēģi, ilgu laiku klusēdami, sēžam viens otram pretī un mēģinām saprast, kas tikko notika.”

nopūšoties saka Kaspars. „Bet trakākais nāca vēlāk. Kad pārbraucu mājās, mieru nedeļa sajūta, ka lasis bija smagāks. Tā arī bija, jo mājās sarīkēju smagumu, kura svārs ir desmit kilogramu. To pārbaudīju ar citiem svāriem. Kad piekabīnāju mērierīcei, kas bija līdzi uz upes, bulīņa spītīgi turpināja rādīt deviņus kilogramus. Tā vienkāši tālāk negāja – svāri sabojājušies. Tā es līdz šai baltai dienai nezīnu, cik patiesībā svēra manas dzīves lielākais loms.”

Pierakstīja Alberts Dinters Ineses Slūkas zīmējums

Tehnikumā pussimts jaunu speciālistu

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu šogad beidz 11 automehāniķu, deviņi tūrisma informācijas konsultanti, desmit mēbeļu dizaina un 21 ēdināšanas speciālists.

KATRS PAŅĒMA MAKSIMUMU

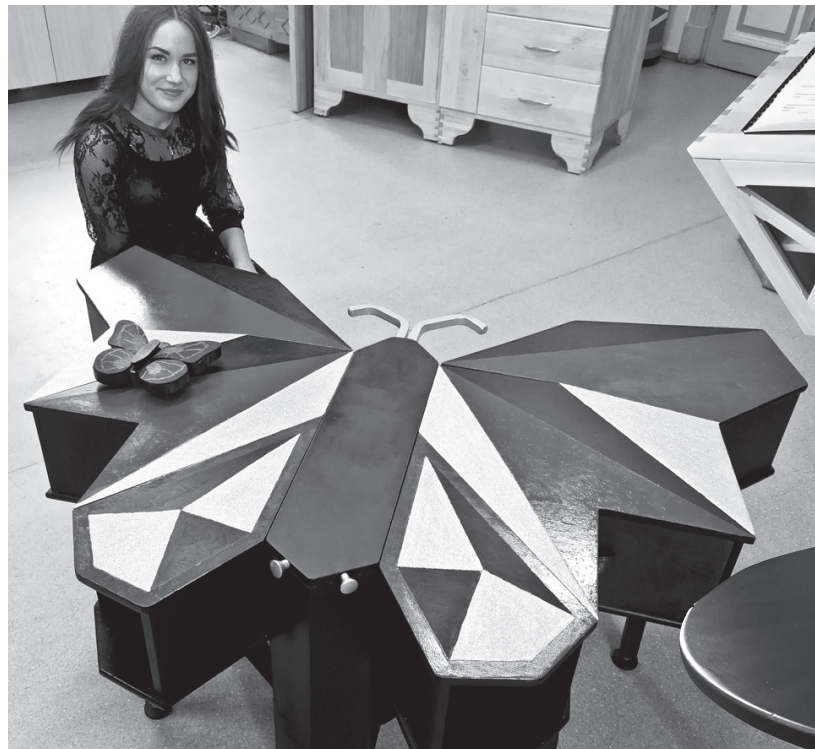
Mēbeļu dizaina speciālisti stāsta, ka daļa zināšanas kokapstrādē turpinās padziļināt augstākajās mācību iestādēs, daļa sāks darba gaitas nozarē, bet daļa skolā apgūto izmantos savā ikdienā, taču darbu meklēs citā nozarē. Lai vai kura izvēle katram būtu, visiem mācīties tehnikumā patīcis, un prasmes jaunieši uzskata par vērtīgām. Citam prakse ārzemēs, citam iespēja piedalīties dažādos konkursos pavērusi plašāku skatījumu uz dzīvi.

Arī Sindija Irbe, kura mācījusies par tūrisma konsultanti, stāsta, ka četros gados centusies maksimāli izmantot te piedāvāto un ieguvusi ļoti daudz dzīvei noderīga. Vēl dejojusi tautas deju kolektīvā, dziedājusi korī, iesaistījusies skolas sabiedriskajā dzīvē, organizējusi un vadījusi pasākumus, dekorējusi telpas. Arī dalība konkursos bijusi vērtīga pieredze. S.Irbe tālāk Liepājas universitātē studēs kultūras vadību.

PAR TURPMĀKO VĒL DOMĀ

Daniels Dubilovičs savā kvalifikācijas darbā izgatavojis televizora skapīti. Pēc Z.A.Meierovica Kabiles pamatskolas stāties tehnikumā šajā specialitātē mudinājis tehnoloģiju skolotājs Richards Lasmanis. Viņš pratis radīt interesi par darbu ar koku. Par tālākajām gaitām konkrētu plānu Danielam vēl neesot.

Kristiāns Baltvilks diplomdarbā uztaisījis galdiņu ar daoisma

Kitija Jērāne diplomdarbā izgatavojusi stilizētu galdiņu tauriņa formā. Viņai patīk ar dizainu eksperimentēt un izkāpt no ierastā rāmjiem.

Daniela Dubiloviča darinātais televizora skapītis.

Kristiāna Baltvilka galds ar pretmetu simboliem iņ un jaņ.

simboliem iņ un jaņ, bet Voldemārs Cimermanis – virtuves darba virsmu ar skapīšiem, kas noderēsot mājās. Voldemāram te mācīties patīcis, bet nākotni ar galdnieka profesiju viņš nesaista. Arī mācīties tālāk neiešot – meklēsot sev piemērotu darbu.

TĀLĀK STUDĒS

Rūdis Zvaigznītis kā kvalifikācijas darbu darinājis kumodi. Ideja radusies praksē Igaunijā.

Ļoti patīcis piedalīties konkursos, pieredzi papildināt ārpus skolas. Arī skolotāju atsaucība un ieinteresētība palīdzēt ikvienam audzēknim atklāt savus talantus bijusi jūtama. Viņš nolēmis tālāk kokapstrādi apgūt Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU).

Kitiju Jērāni interesē māksla un dizains, tādēļ viņa izvēlējusies šo specialitāti. Gribot mainīt stereotipisko priekšstatu, ka kokapstrāde vairāk piemērota

puišiem. To, ka arī meitenes spēj radīt skaistas lietas, apliecina viņas kvalifikācijas darbs – galds ar atvilknītēm un interesantu

krāsojumu tauriņa formā. Viņas sapnis ir kļūt par interjera dizaineri, tādēļ viņa nolēmusi dizainu un amatniecību studēt LLU.

Vēstures konkursa uzvarētāja Latvijā

Iveta Asne un viņas konsultante Gunita Meiere.

Starptautiskajā skolēnu radošo darbu un pētījumu konkursā *Vēsture ap mums* Kuldīgas tehnikuma 2. kursa audzēkne Iveta Asne Latvijā ieguvusi 1. vietu. Iveta un viņas konsultante, skolotāja Gunita Meiere saņēmušas konkursa patrona, Valsts prezidenta Egila Levita balvu un diplomu.

Šis ir ikgadējs pasākums, un šogad piedalījušās 24 valstis. Tēma bijusi *Te varētu tapt muzejs*, un Iveta iesniegusi darbu *Dzīvās mākslas un moderno tehnoloģiju telpa*. Tajā piedāvāts inovatīvs tūrisma pakalpojums – izstāžu zāle, kurā var iepazīt mākslu un māksliniekus Kuldīgā. Iveta, izzinot vietējo vēsturi, izstrādājusi pētniecisko darbu un izveidojusi maketu, kurā ideja apskatāma viņas redzējumā.

kursā piedalās vairākus gadus. Pērn ieguvuši 2. vietu. Tā kā toreiz punktu skaits bijis līdzīgs ar 1. vietas ieguvēju, piedāvāta iespēja piedalīties visu valstu uzvarētāju satikšanās pasākumā Berlīnē. Arī šogad visu valstu uzvarētāji, tostarp Iveta, tiksies, tikai Covid-19 dēļ pagaidām nav zināms, kurā valstī un kad tas notiks.

Tehnikuma audzēkņi šajā kon-

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Vulkāns: tad sākās posts un ciņa

Pavasaris pirms 20 gadiem bija nozīmīgs Kuldīgai un daudziem tās iedzīvotājiem, jo pēc neveiksmīgas mūspusē lielākā kokapstrādes uzņēmuma *Vulkāns* privatizācijas un ugunsgrēka 2000. gada februārī darbu zaudēja ap 450 cilvēku. Sākās gandrīz izmisīga pašu darbinieku ciņa, lai legendāro ražotni atjaunotu.

NO PAAUDZES PAAUDZĒ

Vulkāna toreizējā arodbiedrības vadītāja Dina Šimpermane norāda, ka 20 gados sabiedrībā, ekonomikā un politikā daudz mainījies. Tomēr lielai daļai kuldīdznieku tas laiks nav aizmirsis, jo *Vulkānu* nevar aizmirst – teju ikvienā ģimenē kāds tieši vai netieši ar to bija saistīts. „Tas bija vēsturiskām tradīcijām bagāts uzņēmums gan ražošanā, gan citās dzīves jomās: kultūrā, sportā, sociālajā aizsardzībā. Strādāja tur no paaudzes paaudzē. Cik daudz bērnu tur izauguši! Ražotne lielu teritoriju aizņēma, un tagad skumji noskatīties, ka nekā vairs nav,” teic D.Šimpermane.

Uzņēmumā strādājušas daudzas ģimenes – tas ir viens no iemesliem, kāpēc tas laiks atstājis smagas atmiņas. „Tolaik cilvēki nevarēja iedomāties, ka tā – vienā dienā – var palikt bez darba un ienākumiem. Cita darba iespējas gan bija, bet vairums nespēja pārkvalificēties – pāriet strādāt citā nozarē. Cilvēki, kuri 20 un vairāk gadu nostrādājuši pie finiera līmēšanas, fūgošanas vai citur, pēkšņi jutās, kā no slie-

„Lai cik negaidīts un smags bija *Vulkāna* noriets, vulkāniešiem ir arī jaukas atmiņas par uzņēmumu, kurā daudzi vienas ģimenes locekļi strādāja no paaudzes paaudzē,” atceras tālāka arodbiedrības vadītāja Dina Šimpermane.

dēm izsisti. Turklāt daudzi bija pirmspensijas vecumā. Visa sabiedrība satraucās, ziedoja pārtikai, veda maizi un citus produktus, ko dalījām bez ienākumiem palikušajiem.”

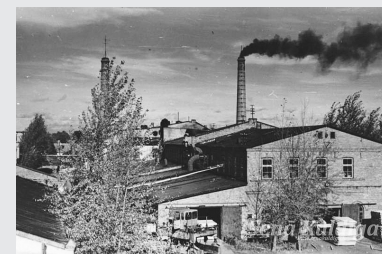
PAŠU SPĒKIEM

D.Šimpermane dzīvo *Vulkāna* celtajā mājā Skrudas ielā un ik dienu no dzīvokļa logiem nolūkojas uz gruvešiem kādreiz lepnā uzņēmuma teritorijā. Ar prātu varot pieņemt, ka kaut kad tur tiks skaisti sakopts un paliks tikai dokumentētā vēsture vairāk nekā 120 gadu garumā, tostarp pēdējie divi darbības gadi.

Diez vai šobrīd kāds vairs spējot pateikt, kāpēc notika tā. Līdz privatizācijai pēc citu kokapstrādes uzņēmumu pieredzes un sapulcēm katrā cehā kopā nolemts, ka *Vulkānam* jāpaliek pašu valdījumā. Diemžēl visu noteikuši miljoni, kuru kuldīdzniekiem nebija. Arī par ugunsgrēku ir tikai minējumi, ka tā bijusi ļaunprātība, jo vainīgie nav atklāti. Arodbiedrības lidere atceras neskaitāmās sapulces, tikšanās ar ministriju ierēdņiem un pašiem ministriem (ekonomikas, finanšu, iekšlietu), ar toreizējo premjerministru Andri Bērziņu, klauvējienus pie Privatizācijas aģentūras, Latvijas Darba devēju konfederācijas un citu instanču durvīm, pašvaldības iesaistīšanos. Katrā *Kurzemniekā* bija raksts par tur notiekošo, un

Atskats *Vulkāna* vēsturē

- Ražošanu tas sāka 1878. gadā kā sērskociņu fabriku.
- Laiku lokos īpašnieki mainījās, nelielā ražotne izauga par ievērojamu kokapstrādes uzņēmumu, kas ar kokmateriāliem apgādāja vietējo tirgu un daudz eksportēja, kā arī ražoja mēbeles.
- Jau drīz pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas kā valsts akciju sabiedrība *Vulkāns* tā iekļauta privatizējamo objektu sarakstā, bet izsole notika tikai 2000. gada 29. janvārī, kad Privatizācijas aģentūra (PA) nolēma 40% akciju paketi par nepilniem diviem miljoniem latu pārdot Maurīcijas Republikā reģistrētajai kompānijai *Cartex Corporation* (CC). Pārējā daļa jeb publiskais piedāvājums tika nolikts uz martu.
- Taču 27. februārī *Vulkānā* vairākās vietās vienlaikus izcēlās liels ugunsgrēks, nodarot ap miljonu latu zaudējumus. Uzņēmuma darbība tika paralizēta, no 550 cilvēkiem darbu zaudēja gandrīz 450, pakārtoti ar *Vulkānu* bija saistīti vēl 2000.
- Tika apturēts publiskais piedāvājums, kā arī darbinieku un pensionāru parakstīšanās uz 20% akciju. Notika sapulces, konsultācijas ar Valsts nodarbinātības aģentūru, lai cilvēki krīzē nekristu panīk. Aprīlī atcelts pirkuma līgums ar CC.
- Drīz pieteicās jauns pretendents – a/s *Vulkāns*, ko izveidoja bijušie darbinieki. Notika sarunas ar PA, tika lūgts valdības atbalsts, jo jaunajam *Vulkānam* nebija tādas naudas, lai nopostītu uzņēmumu iegādātos pēc iepriekšējiem noteikumiem. Patriotiskie bijušie un toreizējie darbinieki bija gatavi rīkot talkas, strādāt bez samaksas, lai Kuldīgas legendāro fabriku atjaunotu. Izmantojot savus resursus, uzņēmuma jauda tiešām atjaunota, taču finansiāli joprojām bija krīze un lieli nodokļu parādi, tostarp sociālajā apdrošināšanā.
- Pēc gada notika vēl viens ugunsgrēks.

Saiņošanas nodaļa, 1977. gads.

2000. gadā laikraksts par šo notikumu atspoguļojumu saņēma Latvijas Preses izdevēju asociācijas balvu *Preses nagla*. Ražošanu izdevās pašu spēkiem atjaunot, diemžēl tikai uz pusotru gadu – līdz nākamajam ugunsgrēkam.

VARĒTU VĒL SATIKTIES

Pēc *Vulkāna* kraha D.Šimpermane bijusi bezdarbiece, tad kādu laiku strādājusi par sporta un kultūras organizatori Padurē, pēc tam bāriņtiesā, tagad – par sociālo darbinieci Turlavā un

Laidos. Visi šie darbi savā ziņā līdzīgi tam, kas darīts arodbiedrībā. Tur daļu laika aizņēmusi sarīkojumu organizēšana, bet bijis jāpalīdz arī tikt galā ar darbinieku sociālajām nedienām.

Pirms gadiem pieciem D.Šimpermane noorganizējusi *Vulkāna* bijušo inženiertehnisko darbinieku tikšanos. Iespējams, pienāks brīdis, kad saietu varētu sarīkot visiem vulkāniešiem – lai cik smags bija pēdējais gads, kuldīdznieki savu *Vulkānu*, kolēģus, darbā un svētkos pavadīto laiku atceras.

Pārāk romantiski noskaņoti

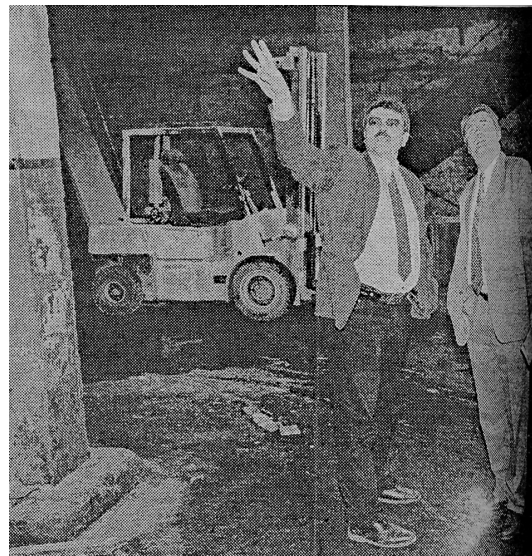
„Smags bija tas laiks man un daudziem citiem,” atzīst Andrejs Šveisbergs, kurš pie *Vulkāna* stūres atradās gan labajos laikos, gan vēlāk, kad pēc privatizācijas un ugunsgrēka tika nolemts uzņēmumu pašu spēkiem izcelt no posta.

„Ne jau nauda tika zaudēta, bet nākotne. Tas ir sāpīgākais – zaudēt perspektīvu, kurā tik daudz ieguldīts. Man joprojām nav saprotams, kāpēc bija jādedzina. Ja es būtu zinājis, ka tie cilvēki gatavi iet tik tālu, būtu atdevis savu vietu. Ne jau par to cīnījies. Mēs vispār tolaik bijām pārāk romantiski noskaņoti.”

NE TĀ IEMESLA DĒĻ

Pirms vairāk nekā desmit gadiem A.Šveisbergs Jelgavā nodibināja SIA *Poliprodest* – poliuretāna un gumijas izstrādājumu ražošanas un restaurācijas uzņēmumu, kas darbojas visā Latvijā. „Esmu mainījis ampluā un kļuvis par organiskās ķīmijas fanu,” nosmej uzņēmējs.

Viņa mājas joprojām ir Kuldīgā, līdz ar to bijušajam *Vulkāna* vadītājam nav palicis nepamanīts tas, kas notiek savulaik pārvaldītajā plašajā teritorijā. A.Šveisbergs atzīst, ka šodienas skatījumā *Vulkāns*, kāds tas bija

Vulkāna prezidents Andrejs Šveisbergs 2000. gada aprīlī rāda Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdim Andrim Jaunsleimim, kā tiks atjaunota ražošana.

līdz šī gadsimta sākumam, diez vai varētu palikt vietā, kur bija. Diezgan apjomīgā ražošana būtu jāpārceļ ārpus pilsētas centra. Tas jau tagad notiek. Arī no Rī-

gas kokapstrādes uzņēmumi pārceļas uz novadiem. No teritoriālā plānojuma un citiem aspektiem Jelgavas ielā industriāla attīstība, viņaprāt, nebūtu iespējama. Bet

tas nebija iemesls notikumiem pirms 20 gadiem.

BIJIS UN IZBIJIS

Vienlaikus A.Šveisbergs atgā-

Pēc ugunsgrēka darbu un ienākumus zaudējušajiem vulkāniešiem tika ziedota pārtika.

dina, ka tolaik valsts ekonomikas virzību nevarēja prognozēt. Nav atbildes, kā *Vulkāns* pārdzīvotu, piemēram, 2008. un 2009. gada krīzi, kādu atalgojumu un sociālo aizsardzību spētu nodrošināt. Aplokšņu algas tajā laikā nepastāvēja.

Arī *Kurzemnieka* uzrunātie agrākie strādnieki pagātni atceras ar divējādām izjūtām: algas bijušas labas, pensiju varējuši nopelnīt (tie, kuri paspēja). „Bet tad tas jūklis sākās, ka neko nevarēja saprast, kurš vainīgs un kas tālāk būs,” atzina kāda sieviete, kura gadus 30 nostrādājusi lobīšanas cehā (uzvārdu nevēlējās publicēt – tāpat jau visi viņu zināšot). Vulkāniete atcerējās, ka šis cehs ugunsgrēkā ļoti cietis – nopostīts jumts, bet strādnieki bijuši gatavi strādāt zem klajas debess, kaut tik nebūtu dīkstāves. Bet viņas vīrs iebilst: „Ko tu tur... Tas sen izbijis.”

Daina Tāfelberga
Lāsmas Reimanes un
Kurzemnieka arhīva foto

PASAULĒ

Kas tā par vietu?

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

182. kārta

Otra lielākā pilsēta šajā valstī. Tajā ir ap 2,4 miljoniem iedzīvotāju. Savulaik pazīstama kā visbīstamākā pilsēta pasaulē, un to izraisīja pilsētu karš, ko 80. gadu beigās sāka narkotiku tirdzniecības karteli. Tā kā šī pilsēta bija Pablo Eskobaras karteļa mājvieta, tā kļuva par terora upuri. Pēc Eskobaras nāves noziedzības līmenis tur krasi samazinājies. Mūsdienās pilsēta kļuvusi par šajā valstī modernāko un ir viena no attīstītākajām pasaulē: debesskrāpji, metro līnijas, muzeji utt.

Atbildi gaidām līdz 18. jūnija 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemniekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

181. kārtas atbilde: Korallu pils, Florida, ASV.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Mārcis Kaltiņš, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Aija Usne, Rasma Stepe, Vineta Kondraņicka, Velta Višņevska, Inese Midrijāne, Gunta Grundmane, Vilnis Bēniņš, Ojārs Silkans.

Konkursu atbalsta veikals Cikāde.

VĒSTURE

Kurzemnieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papēdīt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas, Skrundas un Alsungas novadā.

25. jautājums

Kā sauc šo objektu, un kur tas atrodas?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēla redzamo līdz 18. jūnija 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

24. jautājuma atbilde: Skrundas novada Nīkrāces pagasta Lēnas.

Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

DABA

Vai vari atminēt, kas tas ir?

24. kārta

Tas ir viengadīgs kurvjziežu dzimtas lakstaugs. Adventīvs (ievazāts) augs, dārzbēglis, savvaļā nav bieži sastopams. Stumbrs ir stāvs, parasti vienkāršs, ar atstāvošiem, raupjiem matiņiem. Zied no jūlija līdz septembrim. Auglis – pelēki melns, šķautņains sēklenis. Auga dzimtene ir Centrālamerika un Dienvidamerika. Spānijas jūrniki ceļojot to atveduši uz Eiropu kā dekoratīvu augu parkiem un dārziem, bet izrādījies, ka tas ir labs nektāraugs un sēklas lietojamas uzturā. Augam raksturīgs heliotropisms – gan lapām, gan ziediem ir tendence griezties pret sauli. Garākais novērotais sasniedzis 9 m augstumu, bet visīsākais (5,6 cm) izaudzēts 1985. gadā ASV, izmantojot bonsai (nosiešanas) metodi. Tas spēj atgūt gaisu no indīgām vielām, tādēļ pēc daudzām katastrofām, kas radījušas gaisa piesārņojumu, apkārtne tiek sēti šie augi. Mūsdienās tas lielākoties kultivēts sēklu dēļ, no kurām var iegūt vērtīgu eļļu cepšanai, salātu mērcēm un margarīna ražošanai. Šī eļļa ir arī šampūnos, lūpu balzamos, roku krēmos, ķermeņa losjonos un bērnu kopšanas līdzekļos, to izmanto pat motoreļļas ražošanā. Medicīnā eļļu lieto kā žults dzinēju, caurejas līdzekli, pamatu dažādām ziedēm, ārstē augšējo elpošanas ceļu iekaisumu, der pret aterosklerozi. Slavena autora glezna ar šo augu 2016. gadā novērtēta par 75 miljoniem dolāru. Kas tas ir?

Atbildes līdz 18. jūnija 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

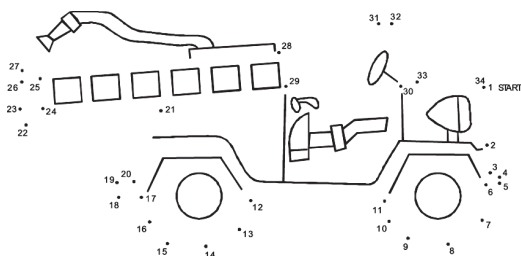
23. kārtas atbilde: mārīte, bizbizmārīte jeb dievgosniņa.

Pareizi atbildējuši: Guntis Obodņikovs, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Aija Usne, Rasma Stepe, Velta Višņevska, Indra Grandava, Gunta Grundmane, Ojārs Silkans.

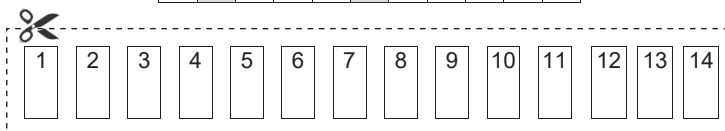
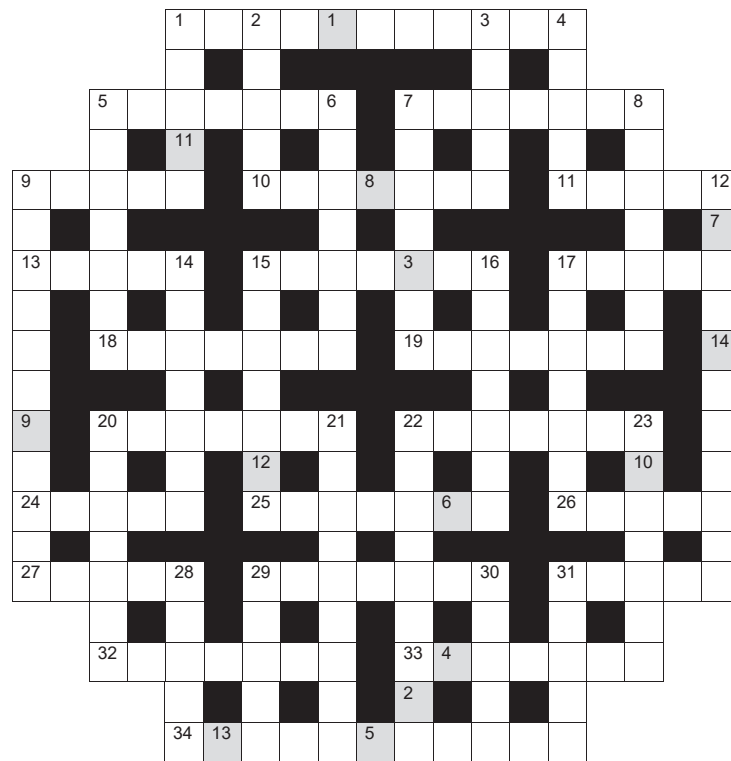
BRĪVBRĪDĪM

Savieno skaitļus!

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Veidojusi Daina Skribane.

Risinājumu gaidām līdz 18. jūnijam.

Horizontāli 1.Jokdaris (sar.). 5.Balta, gaistoša, kristāliska viela ar īpatnēju smaržu. 7.Latviešu agronoms (1884–1972). 9.Gada mēnesis. 10.Laika mērvienības. 11.Antonīms vārdam *viēgls*. 13.Tāda, kas eksistē īstenībā. 15.Bruņucepures, gāzmaskas daļa, kas aizsargā seju. 17.Noslēdz derības. 18.Brāļu Grimmu pasaka ... *un Grietiņa*. 19.Telpas dzīvoklī vai mājā. 20.Uzturlīdzekļu kopums. 22.Kazaku ciemats. 24. Nelieli rožu dzimtas krūmi vai koki ar baltiem, smaržīgiem ziediem. 25.Štats ASV dienvidos (1819). 26.Jūrmalas pilsētas daļa. 27.Īpašs rīks airēšanai. 29.Skatītāju, lasītāju, sarīkojuma apmeklētāju u.tml. kopums. 31.Nepatīga, pārgalvīga. 32.Vieta, kur notiek izrāde. 33.Ķīmijā – šķīdinātājs, ar ko hromatogrāfijā no maisījuma izskalo adsorbētu vielu. 34.Sadusmoties.

Vertikāli 1.Latviešu mitoloģijā – druvu auglības dievība. 2.Šķiltavu elements. 3.Zirglietas, arī iejūgs. 4.Zemes garozas virsējā kārtā. 5.Vergturu pilsētvalsts Z-Āfrikā (tagadējā Tunisas apkaimē). 6.Franču rakstnieces F.Sagānas (dz.1935) romāns *Esiet sveicinātas*, ... 7.Pilsēta Ontario provincē, Kanādā. 8.Tāds, kas izraisa sāpīgus pārdzīvojumus. 9.Piezīme, virsraksts, norāde uz manuskripta vai grāmatas lappuses malas. 12.Sirdsbalss. 14.Senindiešu mitoloģijā – nimfām līdzīgas būtnes, ūdens gari. 15.Botānikā – brionija. 16.Zogmala. 17.Sabiedē. 20.Ēdienu gatavošanas speciālistes. 21.Starptautiska sanāksme. 22.Franču rakstnieks (1484–1558). 23.Izdzisis vulkāns Turcijas austrumu daļā. 28.Kaņepju sviests. 29.Angļu rakstnieces E.Blaitonas (1897–1968) stāsts bērniem ... *un Šmauks*. 30.Zeltzaķi – grauzēji ar ļoti īsu asti. 31.Uzvešanās, izturēšanās.

Pareizā atbilde: TERRAMARAS (it. *terra* zeme + *mama* merģelis) – nocietinātas, dažkārt sauszemē uz pāļiem celtas bronza laikmeta apmetnes Ziemeļītalijā (2. g. t. p.m.ē.).

Atbildes

Horizontāli 1.Makrons. 5.Akācija. 9.Aborts. 11.Rarogs. 12.Tamtams. 13.Snobs. 17.Kauri. 19.Kantāte. 20.Akcija. 21.Manēža. 24.Knesets. 26.Ciesa. 27.Osiņa. 31.Alatirs. 33.Kārums. 34.Algols. 35.Kauslis. 36.Sinapse.

Vertikāli 2.Albiona. 3.Rūra. 4.Nesta. 6.Kursa. 7.Cars. 8.Jaguārs. 10.Stinte. 14.Barkass. 15.Kaņjons. 16.Atlants. 18.Abažūrs. 22.Ostīts. 23.Liepāja. 25.Enģelis. 28.Fasti. 29.Asari. 30.Rums. 32.Ogma.

Pareizi atbildējuši: Bruno Mekšs, Gunta Vāciete, Velta Višņevska, Ojārs Silkans.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta (ne kopētu), sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemnieks*, 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuļu kastītē!

Uzvarētājam dāvana gādāta sadarbībā ar salonveikalu Akcent's.

JOKI

Makšķernieks lielās draugiem:

- Pagājušajā svētdienā noķēru tādu līdaku – kā mana roka!
- Beidz runāt mulķības! Tik spalvainu līdaku nemēdz būt.

PĀRDOD

Pārdod **MAZDĀRZIŅU** d/b *Rumba*. Tālr. 28690422.

Sagatavo savu **SAMPO** kombainu veiksmīgai ražas novākšanai! **SAMPO** kombainu rezerves daļas: **SIKSNAS, SKRIEMEĻI, PĪKI, SEGMENTI, REDUKTORI** u.c. rezerves daļas. **ARMUSS** uzsāk **SAMPO** kombainu izplatīšanu Latvijā. Tālr. 29349640.

KLAVIERES *Ukraina*. Tālr. 28645743.

Electrolux **LEDUSSKAPJUS**, saldētavas, veļasmašīnas, elektriskās plītis, televizorus *Philips*. Veikals *Retro*. Tālr. 63322200.

KARTUPEĻUS pārtikai un lopbarībai. Tālr. 28807400.

CŪKGAĻU. Tālr. 26260392.

Piektdien, 19. jūnijā, z/s *Mazputnēni* pārdos dažādu krāsu un šķirņu **JAUNPUTNUS**. Vārmē 8.40, Kuldīgā 9.10, Īvandē 9.40, Ēdolē 10.00, Alsungā 10.30, Vilgālē 11.05, Snēpelē 11.25, Laidos 11.55, Skrundā 12.20. Tālr. 25463353.

SIA *Vēvers* pārdod priedes skaidu kurināmās **BRIKETES** ar piegādi. Cena 120 eiro. Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar piegādi Kuldīgā, 123,20 eiro par paleti. Ir pieejamas granulas *ENplus A1*, 6 mm, ar piegādi Kuldīgā, 196 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Pārdod 3 m **MALKU** ar piegādi. Minimālais apjoms 20 m³. Tālr. 20514042.

Pārdod skaldītu lapkoku **MALKU**. Gatavojam pēc vajadzīgā garuma un rupjuma. 10 berkubi – 250 eiro. Tālr. 29562735.

Visu veidu **MALKU**. Tālr. 26153187.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 28750000.

Skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 27195825.

Pārdod ar piegādi zāgētavas atgriezumus **MALKU**; skaldītu malku; 3 m garu meža malku. Tālr. 29249578.

Lapkoku **MALKU**. Tālr. 29883311.

Lapkoku **MALKU**. Tālr. 26383529.

Skaldītu lapkoku **MALKU** ar piegādi, kravā 3–5 m³. Tālr. 29974786.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

MALKU – skaldītu un klučos. Tālr. 27811870.

GRANTI, smilti. Tālr. 27101850.

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties A, B, BE, C, CE, D kategorijas, 95. koda kursiem. Sākums 16. jūnijā. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Ēku siltināšana ar **EKOVAI**. Aizpildām ēku gaisa spraugas. Tālr. 25624247.

SADZĪVES TEHNIKAS remonts izbraukumā. Tālr. 27501427.

Sniedz **EKSKAVATORA** pakalpojumus. Tālr. 28690422.

Piedāvājam ķēžu **EKSKAVATORA** (5,5 tonnas) pakalpojumus. Tālr. 26046209.

SIA *Lateira* veic: meža **INVENTARIZĀCIJAS** projekta (taksācijas) izstrādi; cirsnu stigošanu; cirsnu novērtēšanu. Tālr. 27030802, e-pasts: info@lateira.lv.

ARBORISTA/KOKKOPJA pakalpojumi: koku kopšana, dzīvzogu cirpšana. Tālr. 24423644.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

PLĀUJU zāli. Tālr. 29415954.

KAPU PIEMINEKĻI Dzirnau ielā 42.

PĒRK

Pērku vienistabas **DZĪVOKLI**. Tālr. 22447206.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 25669128.

TRAKTORUS, piekabes, inventāru, vieglās automašīnas. Tālr. 26104984.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirmsas visā Kurzemē. Kārtojam dokumentus. Tālr. 27030802, mezi@lateira.lv.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

LĪDZJŪTĪBA

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Vicinsku ģimenei, māmuļu aizsaulē aizvadot.

Kaimiņi no 15. dzīvokļa

SVEASKOG BEZ MAKSAS ATTĪRA NO KRŪMIEM

laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsnu atlikumus,
šķeldojošo materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

IEPAZĪSTI! IESTĀJIES! IEGŪSTI LABU IZGLĪTĪBU!

Profesionālās izglītības kompetences centrs

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums

uzņem audzēkņus ar š.g. 1. jūniju:

pēc 9. klases

(mācību ilgums – 4 gadi):

- pavārs,
- konditors,
- automehāniķis,
- loģistikas darbinieks,
- stila mēbeļu modelētājs,
- tūrisma pakalpojumu konsultants,
- viesu uzņemšanas dienesta speciālists.

pēc 12. klases

(mācību ilgums – 1,5 gadi) bez vecuma ierobežojuma:

- pavārs,
- SPA speciālists,
- mēbeļu galdnieks,
- spēkratu mehāniķis,
- pārtikas produktu ražošanas tehniķis,
- gaļas un gaļas produktu ražošanas tehniķis.

Pieteikšanās elektroniski www.kuldigastehnikums.lv vai klātienē darba dienās 8.00–16.00 Kuldīgā, Liepājas ielā 31, iepriekš piesakoties pa tālr. 63324082 vai 25631181.

DĀRZĀ

Pirmsjāņu darbi

Māra Bērziņa, Valsts augu aizsardzības dienesta Kurzemes reģionālās nodaļas vecākā inspektore:

– Zaļā ziema šogad beigsies reizē ar krāšņo augļu koku ziedēšanu. Katrs saimnieks, apstāigājot savu dārzu, domās sāk vērtēt, cik burciņu vajadzēs salātiem, cik kompotam, kur lielais katls noliks un vai saldētavā plaukti iztukšoti. Tomēr līdz šiem darbiem vēl jāpaiet laikam, kurā ar ražu nāksies dalīties ar dažādiem, tostarp ne īpaši gaidītiem dārza viesiem. Tie ir kaitīgie organismi, kas attīstās līdz ar augiem.

Ābeļu, bumbieru un plūmju zaros no iepriekšējā gada rudens joprojām atrodami mumificējušies augļi. Šobrīd lapās paslēpušies cietie, tumšie auglīši nevienu netraucē, bet tie ir **parastās augļu puves** izraisītā-

ji. Tādēļ dārzā tiem nav vietas.

Iestājoties siltiem bezvēja vakariem, aktivizēsies kaitēkļi. **Ābolu tinēja, pilādžu tīklodes, plūmju tinēja tauriņiem**, kam līdz Jāņiem ir aktīvs lidošanas un olu dēšanas laiks, dažos dārzkopības veikalos var iegādāties feromonu slazdus. Neliela dārza ražu tādējādi var pasargāt vai vismaz tajos krietni ierobežot minētos kaitēkļus. Tikai jāraugās, lai lipīgā vīrma vienmēr ir lipīga, citādi tauriņu vīrišķie īpatņi atlidos, bet slazda pārapsūtošanās dēļ tie turpinās radīt kaitēkļu jauno paaudzi.

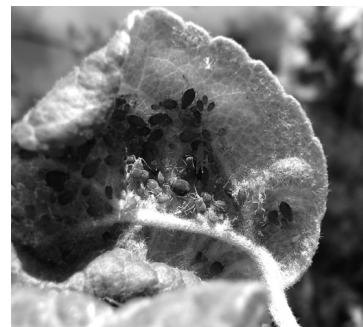
Nav tālu saldo ķiršu laiks – bieži tie nogatavojas kopā ar **ķiršu raibspārnu** baltajiem kāpuriniem. Pieaugusi ķiršu muša neiespēj izlidot no sakaltušas augsnes, tādēļ, sagaidījusi lietu, tā ar novēlošanos steigsies lidot ķiršu vainagos. Ja muša ceļā sastaps dzelteno

Maijvaboles.

līmes vairogu un pie tā pielips, tad kāpuru ogās būs mazāk.

Jānogas, upenes un ērkšķogas aktīvi bojā **jānogu stiklspārņa** kāpuri. Tie izgrauž zara serdi, un tas nokalst ar visām ogām. Tādi zari ir iznīcināmi, pamatot pirmās vīšanas pazīmes. Bieži izbrīnu raisošās, sarkanīgās un deformētās jānogu lapas gan var palikt kā dekorācija, jo agri pavasarī tur dzīvojošās **jānogu sarkanpangu laputis**, visticamāk, devušās uz citiem

Laputis.

barības augiem. Ja nu utis tur vēl barojas, tad lapas var noraut un iznīcināt. Uzmanība jāpievērš arī plūmju lapu apakšpusē – arī tur mēdz baroties vairāku sugu **laputis**, veidojot ļoti blīvu pārklājumu. Kaitēkļu sūkumu dēļ lapas rullējas uz iekšu, jaunās vasas nikuļo un nespēj attīstīties. Invadētās lapas viegli pamanīt, sekojot skudru ceļam, jo laputu izdalījumi tām ir pa prātam.

Savukārt **ķiršu-madaru mel-**

nās laputis tādus pašus posta darbus paveic ar ķiršiem – lapas čokurojas, un jaunais dzinums neatīstās, spēcīgas invāzijas gadījumā utis sabojā arī ogu ražu. Kaitēkļa ierobežošanas iespējama tikai mehāniski – laputu slēptā dzīvesveida dēļ.

Ievācot pirmo zemeņu ražu no dobēm atklātā laukā, jāpievērš uzmanība arī bojātajām ogām. Uz tām var būt gan **pelekās puves**, gan **zemeņu miltrasas**, gan **antraknozes** jeb **zemeņu iedegu** infekcijas pazīmes. Arī bojātās ogas jāsalasa un no dobēs jāaizvāc.

Šogad ļoti aktīvi izlido **maiļvaboles**. Tas nozīmē, ka pašlaik, kamēr pieaugušās vaboles vēl lido, to der ņemt vērā, ierīkojot daudzgadīgus stādījumus, piemēram, zemenes. Lai arī zemenes stāda augstā, maiļvaboles olas augsnē dēj tagad, bet kāpuri gribēs ēst četrus turpmākos gadus.

Viss par reklāmu un sludinājumiem *Kurzemniekā!*
Tālrunis 63324881, e-pasts: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

INTERESANTI

Ataudzēt mugurkaulu

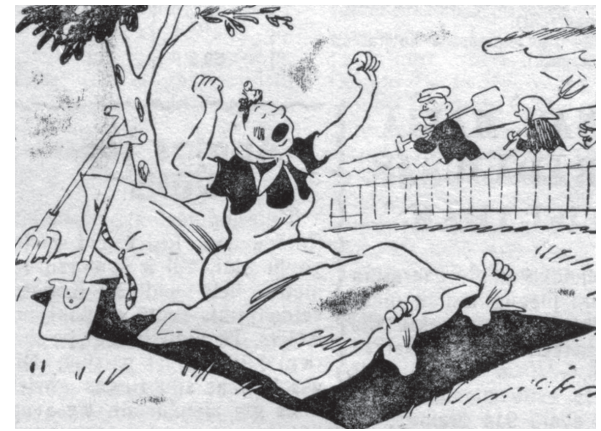
Londonas Karaliskās koledžas zinātniekiem izdevies žurkām ataudzēt bojātu mugurkaulu. Pētnieki atklājuši, ka divi zināmi medikamenti, kas tiek izmantoti kaulu smadzeņu transplantēšanai un urīnpūšļa kontrolēšanai, kopā darbojas reģeneratīvi un palīdz organismam pašam ieslēgt atjaunojošo mašīnēriju, izdalot cilmes šūnas, kas audzē jaunus kaulus. Nozare, kas pēta, kā organisma sistēmas stimulēt, ir reģeneratīvā farmakoloģija, un tā jau sākusi pārspēt tradicionālos medikamentus. Pētnieki uzsver, ka ķermenis sevi labo visu laiku, salūzis kauls spēj sadzīt, taču ir tādi bojājumi, kas ir par lielu, lai ķermenis spētu tos salabot. Tādā gadījumā jāstimulē kaulu smadzenes, kas rada un uz lūzuma vietu sūta cilmes šūnas. Tā kā minētie medikamenti jau tiek izmantoti, to drošība cilvēkiem ir apstiprināta, un pētnieki cer drīz sākt pārbaudes ar cilvēkiem.

SEN

Ai, kur slinkas mātes meitas!

Dažos kolhozos atsevišķi darba spējīgi kolhoznieki neattaisnotu iemeslu dēļ nepiedalās darbā. Kolhozā *Grauds* komjauniete Biruta Berke no *Čildātiem* šogad izpelnījusi tikai 20 izstrādes dienu, bet Valija Videniece no *Niedrām* kolhoza darbā nemaz nav izgājusi.

Padomju Kuldīga,
1959. gada 6. jūnijs

Brigadieris:
– Celies, meit,
iesim uz
darbu!
Valija:
– Nav laika, jā-
guļ un jādoma
par ballītēm!

JŪNIJA ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no Kurzemnieka numuriem un līdz 18. jūnijā 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kas Francijā norisināsies no 15. līdz 30. jūnijam?
Kas tajā pārstāvēs Latviju?

Atbilde. Pašvaldības nodarbinātības projektā jauniešiem jūnijā strādā 53 skolēni. Pareizi atbildējuši: Daina Gerente, Indra Grandava, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Rasma Stepe, Aija Usne, Ausma Kreidere.

Kas svarīgs Kurzemes attīstībai

Kurzemes plānošanas reģions aicina iedzīvotājus līdz 30. jūnijam piedalīties aptaujā, lai izzinātu galvenos faktoros, kas raksturo dzīves un darba vietas pievilcību Kurzemē, un identificētu galvenās problēmas.

Šīgada sākumā Kurzemes plānošanas reģions sāka dar-

bu pie attīstības programmas 2021.–2027. gadam. Tas ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un rīcība ilgtermiņā (līdz 2030. gadam) izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Līdz šim paveikta Kurzemes situācijas un dažādu datu ana-

līze, vasarā un rudenī tiks organizētas sanāksmes ar nozaru pārstāvjiem un interesentiem. Pirmā sanāksme – 1. jūlijā Rojā, kur tiks apspriestas kultūras perspektīvas un izaicinājumi.

Aptauju var aizpildīt tiešsaistē (<https://saite.lv/esdaruKurzemi>). Attīstības programmas izstrādē tas ir nozīmīgi.

DROŠĪBAI

Uzdarbojas interneta krāpnieki

Pēdējā mēneša laikā arī *Kurzemnieka* darbinieki e-pastā saņēma divvainus paziņojumus, kuros rakstītājs vēsta, ka adresāts vai nu laimējis kādā loterijā, vai arī ticis pie pasakaina mantojuma. Tas nav nekas cits kā klaja krāpniecība.

Viens no veidiem, kā krāpnieki mēģina cilvēkus aptīt ar pirkstu, ir izsūtīt šāda veida e-pasta vēstules (bieži vien neļoģiskas un slīktā pareizrakstībā): „Sveiciens un kā jums klājas? Es jums jau iepriekš rakstīju, bet jūs man neatbildējāt. Mans vārds ir Ahil (juriste), es rakstu, lai lūgtu jūsu palīdzību mana novēlotā klienta līdzekļu vērtību (tikai astoņi miljoni pieci simti tūkstoši USD), kas ir noguldīti bankā šeit, manā valstī, Filipīnās. Lūdzu, ņemiet vērā, ka jūsu uzvārds sakrīt ar mana mirušā klienta uzvārdu, un tāpēc es sazinājos ar jums, lai palīdzētu man atgūt nepieciešamos līdzekļus.”

Tālāk e-pastā tiek solīts minēto naudas summu sadalīt uz pusēm, tiek pieprasīti adresāta kontakti. Kā skaidro Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes vecākā speciāliste

Madara Šeršņova, iedzīvotājiem jābūt piesardzīgiem, saņemot telefona zvanus vai e-pastus no nezināmām personām, kuras apgalvo, ka ir dažādu uzņēmumu finanšu brokeri vai arī citu arodu finanšu speciālisti, vai arī kuras sola jebkāda veidā viegli tikt pie naudas. Šie *finanšu speciālisti* pārliecina cilvēkus izdarīt konkrētas darbības, lai it kā viegli tiktu pie lielas naudas summas, piemēram, ieguldīt naudu, izmantojot Latvijā neregistrētas interneta platformas.

„Aicinām uz apšaubāmu saturu neuzķerties, nespējot uz nepārbaudītām interneta saitēm (linkiem) un ar gados vecākiem radniekiem pārrunāt, lai viņi neturpina sarunas ar potenciālajiem krāpniekiem,” skaidro M.Šeršņova.

Pirms investīciju platformu izmantošanas VP aicina pār-

liecināties, ka šis pakalpojuma sniedzējs ir saņēmis Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) licenci, jo tikai šādu noguldījumu piesaistītāju klientus aizsargā valsts. Informācija par licencētiem ieguldītājiem Latvijā ir FKTK mājaslapas sadaļā *Tirgus dalībnieki* (www.fktk.lv/tirgus-dalibnieki).

Policija arī aicina būt piesardzīgiem, sazinoties ar nepazīstamiem cilvēkiem vai iepazīstoties sociālajos tīklos. Nedrīkst izpaust savus personas datus un elektronisko maksāšanas līdzekļu (kredītkaršu) datus.

Ja tomēr esat kļūvis par krāpnieku upuri, zvaniet VP pa tālr. 110 vai rakstiet valsts portālā *Latvija.lv*, izmantojot e-pakalpojumu *E-iesniegums iestādei*, vai arī ar eParakstu sūtiet vēstuli e-pastā: pasts@vp.gov.lv.

Alberts Dinters

RECEPTĒ

Katrīna Spuleniece-Aišpūre, uztura speciāliste

RABARBERU SULĀ MARINĒTA VISTA GRILĒŠANAI

Vajadzēs: vistas šķiņķīšus un spāriņus, rabarberus, medu, timiānu, baziliku, vistas gaļas garšvielas vai citas, sāli.

Kā pagatavot: Saliek gaļu bļodā, no rabarberiem izspiež sulu (to var darīt ar sulu spiedi vai blendēt un izkāst), pārlej gaļai un sajauc, nedaudz pievieno arī izspaidas. Pieliek trīs ēdamkarotes medus, timiānu, baziliku, vistas gaļas garšvielu, sāli. Atstāj uz pāris stundām ievilkties un cep uz grila vai cepeškrāsnī.

SAULGRIEŽU CEPLA kurināšanas un atvēršanas svētki

Ļoti priecātos satikties ar jums Saulgriežu cepla kurināšanas svētkos 19. un 20. jūnijā Padures pagastā, keramikas darbnīcā *Saules ceplis*.

19. jūnija pēcpusdienā būs iespēja piedalīties kurināšanas procesā – velēnas rakšanā, mālu masas izveidē, metāla vāka likšanā, svēpēšanā.

20. jūnijā cepla atvēršanas svētku procesā ņemsim ārā māla traukus, mazgāsim, vaskosim. Gatavosim *Meža lielveikala* zupu un cepsim foreli ugunskurā.

Ieejas maksa: sirsnīgs smaids un vēlme darbigi pavadīt laiku. Pieteikšanās pa tālr. 26072594.

Keramiķe **Madara Atiķe**